

TRANSILVANIA.

Fóia Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

Acésta fóia ese câte 2 cóle pe luna si costa 3 florini val. austr., pentru cei ce nu sunt membrii asociatiunei.

Pentru strainatate 9 franci (lei noi) cu porto postei.

Abonamentul se face numai pe câte 1 anu intregu.

Se abonédia la Comitétulu Asociatiunei in Sibiu, séu prin posta séu prin domniile colectori.

Sumariu: InSTITUTELE DE CREDIT SI ECONOMII. — Raportulu directiunei Institutului de credit si economii „Albin'a“ in Sibiu. — Academi'a romána. Sesiunea generala din anulu 1887. Raportulu secretariului generalu asupra lucrarilor facute in anulu 1886—87. — Urmari ale resboiului vamalu dintre Austro-Ungari'a si Románi'a. — Despre limb'a țigánésca in raportu cu alte limbi. — Procesu verbale al comitetului asociatiunei transilvane pentru literatur'a romána si cultur'a poporului romanu, luat in siedinti'a dela 4 Martie st. n. 1887. — Bibliografia. — Conspectulu cărtiloru intrate la bibliotec'a asociatiunei transilvane pentru literatur'a romána si cultur'a poporului romanu in decursulu anulu 1886. — Scól'a superióra de fetitie din Sibiu, colecte. (Continuare din Nr. 3—4.)

Institutele de credit și economii.

Inainte numai cu unu vécu de ómeni, adeca inainte cu vreo 35 de ani numele de banca, casse de pastrare, casse de anticipatiuni abia erau cunoscute in tierile corónei unguresci si in Galiti'a intre comerciantii din cetatile mari si nici chiaru la aceia in altu intielesu, decâtu in mesur'a in care aveau a face unii si altii cu asia numit'a Banca nationala sau mai exactu banc'a Monarchiei cu resiedinti'a in Vien'a, sau încátu unii cetatieni mai avuti erau membrii ai unoru consortie cá fundátore ale *prea puçineloru casse de economii (Sparcassen)* cu câte unu capitalu fórte modestu, inpartitu in actiuni de câte 50 sau celu multu 100 fl. In Transilvani'a se infiintasera intre anii 1835 si 1840 abia dóue casse de pastrare, inse numai de càtra sasi si numai pe sam'a loru. Tóte impregiurarile erau in contra infiintarei unoru institute de natur'a acestora. Nesciintia grósa, adeca intunerecu de nópte innuorata in tóte afacerile de natura national-economica; lips'a totala a spiritului de asociatiune; legislatiune feudalistica afurisita, care ucidea in germine orice creditu de omu cu consciintia; lips'a de legi cambiali, sau încátu erau introduse acelea de càtra imperatés'a Mari'a Teresi'a in puterea bratialoru, prin octroare*), absolut'a neputintia de a le aplicá la clasele privi-

*) *Leges Cambiales. I. Norma: juxta quam in casibus ordinandi concursus Creditorum in M. Transsilvaniae Principatu procedendum est. II. Norma: juxta quam contra decoctores et dolosos debitores procedendum, statui Magni Principatus Transilvaniae adaptata. Cibinii, Typis Martini de Hochmeister. Formato 8-vo micu, 112 pagine. Anulu tiparirii nu este pusu; inse rescriptulu imperatesei prin care s'au introdusu aceste legi sau normative spre a se aplicá celu puçinu in Sasime pe la locuri de comereciu, e emanatu din 4 Iuliu 1772, adeca inainte cu 115 ani apoi resistenti'a asupra loru a duratu in Ardélu pâna in 1848.*

legiate, care 'si bateau jocu de asia numitulu Obligo prin cambii (politie, Wechsel), dicèndu cà ei nu sunt nemti. ci sunt Nemes emberek; éra in càtu pentru poporu, creditulu seu putea se existe in Ceriu, nu si in acestea tieri, unde neprivilegiatii nu puteau se aiba proprietate de pamèntu, éra persón'a loru nu erá recunoscuta prin lege de persóna omenésca, ci numai de animalu cá boulu si calulu.

Cându renumitulu comite Stefanu Szécheni a provocatu mai àntaiu in a. 1830 in cartea sa titulata *Hitel (Creditu)* pe clasele privilegiate, cá se renuntie la multi-mele privilegieloru si anume, cá adoptandu legile cambiali europene sè se supuna si dènsii la ele, cartea lui fú declarata de rebeliune si tradare infama, apoi data flacariloru in piati'a publica.

In a. 1843 când Franciscu Deak (alias Pescariu, propuse si indemnà pe privilegiatii in adunarea electorala din comitatulu Zala, cá sè se supuna si ei la platirea de inoposite si la legile de creditu, o patí mai reu decâtu spre ex. Mocsáry in dilele nóstre, pentrucà fú silitu se fuga din adunare, si fiindcà unii furiosi trasera din puscii asupra lui, numai ca prin urechile acului scapà cu viatia in curtea si in casele sale.

A trebuitu se ajunga lumea anulu 1848 pentru-cá ideile si legile europene se strabata si prin massele (glótele) crude ale acestoru tieri.

Dela 1850 inainte gubernelle absolutiste si semiconstitutionali câte au succesu pâna la 1867 au resturnatu multe ziduri despartitóre si privilegie calcatóre de drep-turile omenesci, prin urmare au nimicitu si spurcatulu privilegiu de a face datorii fàra nici-unu cumpatu si a nu le mai platí niciodata. S'au incercatu, se mai încerca si astadi unii a se mai întórce la ele, inse numai cu pericolu invederatu de a compromite si chiaru a nimici creditulu statului intregu in ochii celorlalte staturi, prin urmare a si curmá ori-ce relatiuni national-economice

cu acelea, ceea ce ar însemna caderea mai multu decât sigura a statului.

Sciinti'a economiei nationale si politice mai este inca tènera si cruda la popórale conlocuito're, ea inse totusi prinde cu incetulu radecini; chiaru si noi putemu se simtimu o adevérata consolatiune sufletésca vediendu cà exemplele date de càtra alții afla imitatori, si cà doctrinele national-economice càte se propaga prin diarie si prin carti romanesci la publiculu nostru nu cadu tóte intre pietrii si spinetu, ci ele ajungu si pe straturi sanetóse, mai alesu dupace si Asociatiunea transilvana, merge in fia-care anu in càte unu tînutu, spre a îndemná prin grajulu viu la întreprinderi practice.

Dupa caderea libertatiei constitutionale sau incai falsificarea acesteia dupa anulu 1852 in Franci'a, renumitul Proudhon disese intru o scriere a sa, cà in epoce de acelea politic'a cea mai intielépta si mai sanetósa ce póte face unu poporu este, cá sè se puna cu totu adinsulu pe lucru, se invetie a munci, a càstiga, a pastra, fiacare in profesiunea ce va fi invetiata si in vocatiunea ce va fi avèndu, cu alte cuvente, se invetie fia-care locuitoriu a se inavutí prin labóre drépta, prin asigurarea si consolidarea creditului personale cá ómeni de onóre si cu consciintia curata.

Aceasi invetiatura se dà si poporului romanescu pe fia-care di si intre tóte impregiurarile.

Una parte inportanta din ideile practice ale economiei nationale a inceputu a le realisá intre romàni intr'unu cercu mai largu de activitate Institutulu Albin'a inainte de acést'a cu 14 ani. Cà mai tóte întreprinderile de natur'a acesteia, necunoscute si necercate pàna acum la noi, au avutu si acésta in anii de àntái adversari ferbinti, pe cari la noi cá si la alte popóra numai rezultatele de mai multi ani, pe lãnga grija neadormita si publicitate largã îi póte linistí si impacá cu starea lucrului; dara temerile unora nu trebuie se supere pe nimeni, ci din contra se recunósca ori-cine, cà in afaceri de bani si de credite grij'a, control'a, supraveghiarea, uneori chiaru si prepusurile (suspiciones) sunt la loculu loru mai alesu intr'unu statu, in care precum amu premisu mai in susu, creditulu este o planta tènera, care se vescediesce si de brum'a cea mai usióra.

Cà inse numitul institutu au ajunsu a'si consolidá creditulu si védi'a sa pe deplinu, cu invingerea tuturor greutatiloru avute la inceputu, se póte cunósce mai alesu din dóue impregiurari, care sunt, cà atâtea banci mari si vechi din capitale se inbuldiescu se intre cu Albin'a in relatiuni de afaceri; mai departe cà giuru-impregiurulu acestui institutu resaru altele intemeiate totu de càtra romani, alaturea cu cele fundate mai dinainte de càtra compatriotii nostrii de alte nationalitati*). De nu ne insielamu, pàna acum se mai infintiarã sau cà se afla in

*) Institute de bani fundate de romani, afara de Albin'a se vedu pàna acum in Naseudu (mai vechiu), in Fagarasiu, Temisiór'a, Orascia, Dev'a, Clusiu, Blasiu, Reginu, mai de curèndu in Aradu, Turd'a, Simleu in Salagiu, Seini (Szinérváralya) in comitatulu Satmaru si in Abrudu.

procesulu infintiariei vreo 14 institute de creditu anume pentru poporulu romanescu, si cele mai multe din acestea au placerea se intre in relatiuni cu Albin'a. Asia, de aci inainte publiculu nu se va mai interessa numai de operatiunile bancei Albin'a, ci si de tóte celelalte, precum si trebuie se o faca, nu numai pentrucà aci este vorba de stari si averi, ci si intru intielesulu celu mai strinsu alu cuvèntului, de alte mari interese, precum: apararea poporului de usurari; reputatiunea nationala; îndreptarea unei parti a tinerimei nóstre pe calea sciintieloru practice, pentrucà sè se aléga din ei comptabili ageri, cassari cari sciu se'si faca ochii in patru parti; corespondenti in càte trei patru limbi, specialisti in afacerile cambiali de natur'a cea mai delicata, la care daca functionarii nu voru fi fórtè destepti cà se intimpine blastematiile, càtu bati in palmi potu fi pacaliti in mai multe moduri, precum sunt de ex: falsificari de subscriptiuni prin imitare, subscriptiuni in present'i'a cassariului de càtra insielatori cari se presenta sub numele càte unui omu onestu din comun'a loru, presentare de martori minciunosi, juramèntu strimbu, raderi din carticic'a de dare, sau formare din 0 càte unu 6 sau 9 etc., dupa cum îi convine mai bine cà se produca plata mai mare de contributiune sau de venitul mosiei, in fine pretiuiri fórtè exagerate de realitati, care tóte sunt totu atâtea chiei, dupa care se mesura creditulu concurentiloru la imprumuturi de bani. Daca inse functionarii aplicati la institute de creditu sunt ómeni la loculu loru, in proportiunea in care muncescu si in care prosperédia institutete conduse de càtra ei, li se asigura existenti'a si viitoriulu loru, la inceputu prin salarie mici, éra successive mai convenabili, éra la bancile mari au si fonduri de pensiune pentru ei si veduvele loru in casu de mórte.

Dupa unu calculu pe deasupra, pàna acum inca se afla aplicati la tinerele nóstre institute de economii preste treidieci de individi, cà-ci adeva numai la Albin'a in Sibiiu si la Filial'a din Brasiovu sunt cu cancelisti cu totu vre-o 16 insi aplicati dupa cum ceru multiplicele operatiuni, in care se invertu preste anu sume intre 13—14 milióne. Anume la institutetele nóstre se inmultiescu lucrurile preste mesura din cauza cà tocma propriulu poporu care alérga la bani mai eftini, cere sume mici pàna de vale la càte 50 fl., apoi ori ai se treci prin tóte protoco'lele 50 ori 5000 fl., perderea de timpu e totu aceea si pentru 2—3 fl. faci corespondentie totu cà pentru 2—3 sute ori atâtea mii. De aici vine, cà si corespondentiele se inmultiescu, anume la Albin'a in Sibiiu in numeru preste 13 mii in càte unu anu.

Precum la tóte întreprinderile comerciali si finantiali, asia si la institute cà acestea de economii prosperarea loru depinde fórtè multu dela conducerea centrala, prin urmare dela persón'a directorului executivu, carele pe lãnga unu caracteru probatu si activitate neadormita, se aiba si cunoscintie juridice, sau incai legile comerciali si cambiali se'ia cunoscute de ajunsu, cà se fia in stare a prevení multe processe si se nu razime totu in advocati.

14—15 institute de economii si imprumuturi! Unora li se paru acestea cam multe. Acesti domni se ne erte,

dara trebuie se le spunemu, că densii nu vedu ce se întâmpla înpregiuru de noi. Poporul sasescu după-ace a înfiintiatu cu dieci de ani înainte casse de pastrare, casse de escompturi, casse de anticipatiuni pentru profesionistii dela orasie, fonduri de pensiune pentru betrâni, apoi in anii din urma au inceputu se înfiintiedie si pe la satele mai mari casse de pastrare sau de anticipatiuni. Magiarii nu voru se remâna înapoi, ci deschidu mereu institute noue de bani. Nu 15, dara nici 150 casse de economii nu aru fi prea multe pe întinsele teritorii de aici până la Orsiov'a si in susu până la Cernauti pentru poporul romanescu.

Se nu mai crêda nimeni că agricultur'a noastră mai pôte prosperá fâra ajutoriulu instituteloru de bani, si nici că romanulu va fi in stare se câstige pamântu sub picîórele sale fâra bani. In câtu pentru comerciú, acesta fâra creditu se nasce mortu.

Institutele mai vechi de creditu isi tînurâ adunarile lorú generali. Lectorii voru face prea bine, daca voru examinâ Compturile si bilantiile lorú, cerëndu esplicari dela ómeni competenti in materia. Din partea noastră recomandamu la ori-cine, cá se observe de aprópe, nu numai care banca ce dividenda inparte pe anu, ci si care ce fondu de reserva are si ce sume adaoge la acela in fia-care anu. Sê nu se bucure nimeni la dividende mari acolo, unde fondulu de reserva este micu de totu, din care nu s'ar putea coperi daune, care pe lângá administratiunea cea mai exacta potu se urmedie, de ex. prin catastrofe elementarie, prin crise universali de finantie si banci, cá in 1857/8 si in 1873, sau si falimente de statu, prin care scade sau chiaru se nimicesce valórea notelorú de statu, încâtu nu'ti mai remâne decâtu lacrima si suspine, daca nu ti-ai asiguratú incai o parte din avere in proprietate de pamântu cultivabile sau in realitati cu unu venitu mai de dómne-ajuta pe la cetati si orasie mai mari, sau si in moneta de metaluri nobili.

G. B.

Dupace Albin'a inverté pe anu sume până preste 13 milióne, credemu că publicarea rezultatelor operatiunei sale din a. 1886 asia cum s'au verificatu si stabilitu acelea in adunarea sa generala din 29 Martiu a. c. merita prea bine cá se ocupe locu si in colónele acestui organu alu Asociatiunei transilvane.

Raportulu Directiunei Institutului de creditu si economii „Albina“.

Onorata adunare generala!

Cris'a generala economica, carea de câtiva ani duréza in patri'a noastră, precum se scie s'a mai potentiatu in anulu trecutú prin resboiulu vamalu, eruptu pe neastep-tate între statulu nostru si între vecin'a Români'a, in urm'a caruia industri'a si comerciulu pietieloru noastre, avisate absolutu mai numai la Români'a, au suferitu o lovitura, pe carea nici pe departe nu o au pututu para-

lisá: nici mesurile paliative, luate momentanu din partea publicului, nici interventiuenea statului, ci a produsu o stagnatiune aprópe totala, si inca nu numai pe terenulu industrialu si comercialu, ci chiaru si cu privire la productele agronomului, care in urm'a resboiului vamalu, fiindu scutite de orice concurentia din partea României, se credea că voru luá unu avèntu spre bine.

Asta situatiune regretabila a avutu influinti'a sa naturala si asupra afacerilor Institutului nostru, cari se estindu preste întregu teritoriulu celu mai de aprópe atinsu, si care isi are filial'a sa in Brasiovu, — localitatea carea mai multu suferé in urm'a acestei calamitati.

Din aceste cauze, mai in întregu anulu ne-amu luptatu cu abundantiá de numerariu, si pentru-cá se paralisamu in câtvá perderea la interesele depunerilorú, cari in urm'a increderei publicului au crescutu in modu imbucuratoriú, — amu fost necesitati se inlocamu sume considerabile in hârtii de valóre, cari de si sunt de cele mai sigure, in parte, in urm'a situatiunei politice, la finea anului au avutu cursu mai micu decâtu la cumperare; ér o parte a numerariului amu elocat'o la alte institute de bani.

Totu din aceste cauze amu fost necesitati se acordamu debitorilorú la achitarea intereselorú si anuitatilorú mai multe respirii decâtu de regula.

Cu tóte acestea suntemu in placuta positiune de a Vè raportá, cá afacerile noastre de si nu in mesura, in care am fi doritu, dara in generalu totu au progresatu; ba spre usurarea clientelei noastre amu introdusu si unele reforme, cari in viitoriu credemu că voru produce frupte mânóse in tóte privintiele.

Astfelu, cá se putemu reduce si noi etalonulu intereselorú la imprumuturile hipotecare, am sistatu emiterea scrisurilorú fonciare cu 6% inlocuindu-le cu de celea cu 5% si in consecentia: dela 1 Ianuariu a. c. încóce se acórda si imprumuturile noastre hipotecarie mai ieftine cu 1% interese.

Vediëndu mai departe, cá class'a cea mai lipsita a tieranilorú, de sí laboriósá si solida pentru puçinetatea hipotecei sale, nici chiaru dela institute create anume pentru micii proprietari, nu pôte óbtiné imprumuturi, ci este lasata prada usurarilorú si prin asta espusa depose-darei sigure, ne-amu coboritu cu minimulu capitalului ce imprumutamú pe hipoteca, până la sum'a de fl. 100, ceea ce pentru institutu nu pôte aduce mai nici unu folosu, pentru-câ venitulú acestoru imprumuturi mici abea acopere spesele de administratiune; dara cá dupa putintia se salvamu de proletariatu o parte considerabila a agronomilorú nostri — pentru cari cu deosebire este întemeiatu acestu institutu — aducemu si acestu sacrificiu.

De alta parte la imprumuturile mai mari, dela fl. 10,000 in susu amu adausu la timpulu de amortisare 10 ani, încâtu astadi, acésta clientela a noastră dupa placu pôte alege între periode de amortisare de 10, 20 séu 30 de ani.

In fine amu introdusu si ramulu de imprumuturi cambiale cu acoperire hipotecara, si dupa tóte acestea

inlesniri, devenindu superfluu ramulu creditelor ficse, — l'amu sistatu.

Nainte de a purcede la presentarea bilantiului, ne permiteti se ne implinimu o trista datoria, cându Vè aducemu la cunoscentia reposarea Domnului membru de Directiune si delegatu la filial'a nóstra din Brasiovu Constantinu Popasu, urmata la 26 Decemvre 1886, carele cu zelulu neobositu si vastele sale cunoscentie comerciali ne-a facutu cele mai bune servitie, si a Domnului George Mocsonyi de Foen, urmata la 27 Fauru a. c. carele cá mem-

bru alu ilustrei familie de Mocsonyi a fostu unulu dintre fundatorii cei mai zelosi si mai valorosi ai acestui institutu.

Suntemu convinsi cá suntemu interpretii fideli ai Dvóstre, când propunemu: cá onorat'a adunare generala se dea espresiune prin sculare durerei sale pentru perderea acestoru doi barbati si la rëndulu seu se o eter-niseze acésta si in procesulu verbalu de astadi.

Acetea premise, ne luamu voia a ve aretá in celea urmatóre miscarea si desvoltarea fie-carui ramu de operatiune in parte:

Depunerile.

Cu finea anului 1885 erau la institutu	2357	depuneri in suma de fl.	1.749,780	„	88	cr.
in decursulu anului 1886 s'au mai facutu	1236	„	„	„	43	„
Deci starea totala á fost de	3593	„	„	„	31	cr.
Din aceste s'au ridicatu	900	„	„	„	96	„
remanëndu starea lor cu 31 Decembre 1886 de	2693	„	„	„	35	cr.
cu fl. 339,350 „					47	cr. mai multa cá in anulu trecutu.

Escomptulu de cambie.

Starea portfoiului cu finea anului 1885 erá de	4504	cambii in valóre de fl.	1.212,086	„	32	cr.
in decursulu anului s'au mai escomptatu	12053	„	„	„	19	„
Starea totala a portfoiului a fostu prin urmare de	16557	„	„	„	51	cr.
din acése s'au rescumperatu in decursulu anului de	11072	„	„	„	13	„
remanëndu starea portfoiului cu finea anului 1886 de	5485	„	„	„	38	cr.
fatia de anulu trecutu o crescere de fl. 127,951 „					06	cr.

Sum'a dubióseloru amortisate in bilantiu din portfoiulu de cambie este de fl. 2815 „ 29 cr.

Creditulu hipotecaru.

Imprumuturile pe ipotece au fostu la finea anului 1885 din 1155 obligatiuni in suma de fl.	1.026,664	„	52	cr.
in anulu 1886 s'au mai acordatu	220	„	54	„
a resultatu prin urmare unu totalu de	1375	„	06	cr.
in decursulu anulu s'au achitatu	41	„	29	„
si au remas cu 31 Decembre	1334	„	77	cr.
o crescere de fl. 13,333 „			25	cr. fatia de anulu trecutu.

Acése pretensiuni sunt asigurate prin ipotece de unu arealu preste totu de 58,622 jugere, 1078 orgii □ in valóre de fl. 4.457,861 „ — cr. fiindu cuprinse aici si edificiele.

Scrisuri fonciare de 6%.

Cu 31 Decembre 1885 au fost in circulatiune scrisuri fonciare in valóre de	fl.	970,300	„	—	cr.
in decursulu anului 1886 s'au mai emis	„	45,800	„	—	„
au fost deci cu totulu in circulatiune	fl.	1.016,100	„	—	cr.
din cele trase la sorti s'au rescumperatu in cursulu anului	„	45,900	„	—	„
remanðu prin urmare cu 31 Decembre 1886 in circulatiune	fl.	970,200	„	—	„

Scrisurile nóstre fonciare notéza astadi la bursa fl. 102 „ — cr.

Credite ficse.

Au statu cu finea anului 1885 din	333	imprumuturi in suma de fl.	123,685	„	77	cr.
in decursulu anului espiratu s'au mai datu	54	„	„	„	60	„
totalulu loru a fost deci de	387	„	„	„	37	cr.
din aceste s'au rescumperatu	20	„	„	„	87	„
remanëndu cu 31 Decembre 1886	367	„	„	„	50	cr.
in comparatiune cu anulu trecutu o scadere de fl. 6,279 „					27	cr.

Imprumuturi pe efecte.

Starea cu 31 Decembre 1885 a fostu de	206	imprumuturi de fl.	102,946	„	03	cr.
in decursulu anului s'au mai datu	161	„	„	„	50	„
resultându unu totalu de	367	„	„	„	53	cr.
din care sau achitatu	157	„	„	„	73	„
remanându la finea anului 1886	210	„	„	„	80	cr.
adeca o scadere de fl. 25,822 „					23	cr.

Credite de cont-curent.

Starea acestui ramu a fostu cu finea anului 1885 de	15	imprumuturi in suma de fl.	60,304	„	04	cr.
in decursulu anului 1886 s'au mai acordatu	16	„	„	„	„	„
facându-se totalulu de	31	„	„	„	„	„
din care s'au restituitu	8	„	„	„	„	„
remanându cu finea anului 1886	23	„	„	„	„	„
o crescere de fl. 39,461 „ 71 cr. fatia de anulu trecutu.						

Imprumuturi pe produse.

Starea cu finea lui Decembre 1885 a fostu	9	imprumuturi in suma de fl.	7,269	„	40	cr.
in decursulu anului s'au mai acordatu	37	„	„	„	„	„
totalulu	46	„	„	„	„	„
din aceste s'au respunsu	23	„	„	„	„	„
remanându cu 31 Decembre 1886	23	„	„	„	„	„
o crescere fatia de anulu trecutu de fl. 8,910 „ 12 cr.						

Moneta.

Starea cu 31 Decembre 1885 au fostu	fl.	6,334	„	45	cr.	
in decursulu anului s'au mai cumparatu de	„	187,750	„	73	„	
	totalulu	fl.	194,085	„	18	„
din aceste s'au vëndutu	„	190,503	„	34	„	
si au remasu cu 31 Decembre 1886	fl.	3,581	„	84	cr.	

Miscarea cassei in decursulu anului 1886.

Intrate, la centrala fl. 3.979,623 „ 34 cr. } sum'a intratelor	fl.	6.655,998	„	89	cr.	
„ „ sucursala „ 2.676,375 „ 55 „ }						
Esite, la centrala fl. 3.978,856 „ 95 cr. } sum'a esiteloru	fl.	6.638,254	„	06	cr.	
„ „ sucursala „ 2.659,397 „ 11 „ }						
	Totalulu	fl.	13.294,252	„	95	cr.

cu fl. 322,939 „ 81 cr. mai multu ca in anulu trecutu.

Din bilantiulu generalu alu anului 1886, care se afla tiparitu si distribuitu intre Dvóstra resulta ca:

Sum'a activelor institutului este cu fl. 278,909 „ 72 cr., ear sum'a venitulu brutu cu fl. 26,990 „ 28 cr. mai mare cá in anulu premergatoriu.

Subtragându din venitulu brutu alu anului de	fl.	259,488	„	52	cr.	
totalulu esiriloru cu	„	213,778	„	36	„	
	resulta unu profitu curatu alu anului de	fl.	45,710	„	16	cr.

cu fl. 1397 „ 89 cr. mai multu cá in anulu trecutu.

La venitulu curatu a contribuitu filiala nóstra din Brasiovu cu fl. 4295 „ 11 cr.

Conformu §. 62 din statute propunemu urmatórea distribuire a acestui profitu de	fl.	45,710	„	16	cr.	
1. 5%o dividenda dupa capitalulu socialu de	fl.	300,000	„	—	cr.	
	Restulu de	fl.	30,710	„	16	cr.
2. sè se imparta cum urméza:						
a) 15%o la fondulu de reserva (§. 62. p. a)	fl.	4,606	„	50	cr.	
b) 10%o tantiema pentru membrii Directiunei (§. 62, p. b)	„	3,071	„	—	„	
c) 2%o tantiema pentru directorulu esecutivu (§. 62, p. c)	„	614	„	20	„	
d) 1%o tantiema pentru dirigentulu filialei din Brasiovu (§. 62, p. c)	„	307	„	10	„	
e) 3%o tantiema pentru oficialii institutulu (§. 62, p. c d).	fl.	921	„	30	cr.	
plus remuneratiune	„	328	„	70	„	
f) 4%o pentru scopuri de binefacere (§. 62, p. e)	fl.	1,228	„	40	cr.	
	fl.	11,077	„	20	cr.	
3. Din restulu de	fl.	19,632	„	96	cr.	
g) sè se deie ca supradividenda actionariloru	fl.	15,000	„	—	cr.	
h) sè se amortiseze din cassa institutulu (Baiergasse Nr. 1)	„	2,000	„	—	„	
i) sè se deie la fondulu de pensiuni alu functionariloru institutulu	„	2,632	„	96	„	
	fl.	19,632	„	96	cr.	

Pe bas'a acestei distributiuni dividenda anului 1886 se ficséza cu 10%, adeca 10 fl. de actiune.

Fondulu de reserva alu actionariloru institutului cu adausulu sumei propuse de noi astadi, va ajunge la sum'a de fl. 57,598 ,, 10 cr., ér fondulu de pensiuini alu functionariloru la sum'a de fl. 23,407 ,, 02 cr.

In sensulu §-lui 36 din statute, dupa vechime (ancienitate) se considera de esiti din consiliulu de Directiune domnii membrii Iosifu Sterc'a Siulutiu din Sibiiu si George Popu din Basesci.

Locurile devenite vacante prin iesirea acestor'a sunt deci de a se indepliní prin alegere.

Asemenea este de a se mai alege unu membru in Directiune cu mandatu pâna la adunarea generala din anulu 1888 in loculu reposatului Constantinu Popasu din Brasiovu.

Terminandu Ve rugamu se luati actu de raportulu nostru, si dupa ce veti fi ascultat si raportulu comitetului de supraveghiare se binevoiti:

- a) a aprobá bilantiulu incheiatu la 31 Decembre 1886;
- b) a da consiliului de directiune absolutoriu pentru cestiunea s'a pe anulu espiratu;
- c) a luá la pertractare si a decide asupr'a propuneriloru puse la ordinea dilei.

Adunarea generala a Institutului de credit si economii „Albin'a“.

Sibiiu, in 29 Martie, 1887.

A XIV adunare generala ordinara a Institutului de creditu si de economii „Albin'a“ in Sibiiu s'a tînutu adi.

Au participatu 29 actionari, cari au reprezentatu 464 actiuni cu 186 voturi.

S'au cetitu raportulu Directiunei, bilantiulu anului 1886 si raportulu comitetului de supraveghiare, ce se voru publicá mai josu.

Dupa cetirea acestora, adunarea generala, dându Directiunei pentru anulu de gestiune 1886 absolutoriu, la propunerea dlui protosincelu Nicanoru Fratesiu votéza cu unanimitate atátu Directiunei câtu si corpului oficialiloru Institutului multiamita protocolara.

Profitulu anului 1886 se decide a se impartí in modulu urmatoriu (— conformu propunerii din raportu).

Sum'a de fl. 1228 ,, 40 cr. destinata pentru scopuri de binefacere s'au decisu a se impartí in modulu urmatoriu:

1. Asociatiunei transilvane pentru scól'a civila de fete . . . . . fl. 600.—
2. Reuniunei femeiloru române din Sibiiu pentru scól'a elementara româna de fete . fl. 200.—
3. Reuniunei române de cântari din Sibiiu . fl. 100.—
4. Infintiândeii reuniuni de agricultura româna din comitatulu Sibiiului . . . . . fl. 100.—
5. Reuniunei pentru infrumsetiarea orasiului Sibiiu . . . . . fl. 25.—
6. Reuniunei pompieriloru din Sibiiu . fl. 25.—
7. Reuniunei române de cântari si de gimnastica din Brasiovu . . . . . fl. 100.—
8. Reuniunei pentru infrumsetiarea orasiului Brasiovu . . . . . fl. 25.—
9. Fondului studentiloru miseri in Blasiu . fl. 53.40

Cu privire la punctulu 4 din programu adunarea ficséza pretiulu marceloru de presentia pe anulu 1887 cu câte 5 fl.

Purcediendu-se la alegerea membriloru de Directiune se realegu d.d. Iosifu Sterc'a Siulutiu din Sibiiu si George Papu din Basesci, — éra in loculu membrului reposatu Constantinu Popasu, domnulu Ioanu G. Ioanu din Brasiovu.

Academia româna.

Sesiunea generala din anulu 1887. Raportulu secretariului generalu asupra lucrariloru facute in anulu 1886—87.

Domniloru Colegi!

Cu puçine dile in urma inchiderii sesiunii generale trecute academi'a nóstra a perdutu pe unulu din membrii sei, G. M. Fontaninu, care lovitu de o cruda si durerósa bóla, nu se mai putuse asocia la lucrarile nóstre de mai multi ani. La 24 Aprilie 1886 mórtea a pusu sfârsitu tristei positiuni in care se aflá.

La 11 Iulie st. n. 1886 a incetat din viétia la Milano Bernardino Biondelli, membru onoraru alu academieii. Biondelli, prin scrierea s'a *Saggio sui dialetti galo-italici* (Milano 1853), si-a câstigatu unu locu de frunte in filologi'a romanica, si elu a aratatu totudéuna o simpatie deosebita pentru români. Prin mórtea lui amu perdutu pe unulu din vechii amici ai natiunei nóstre din Italia.

I. Siedintiele de preste anu.

Siedintiele nóstre ordinare de Vineri'a au fost in acestu anu ocupate cu diferite discutii si comunicari scientifice facute de membri.

Intr'o siedintia estraordinara tînuta la 15 Septembrie si in cea ordinara dela 17 Octobre s'a discutat cestiunea stabilirei numiriloru proprii topografice ale Dobrogei, asupra careia guvernulu ceruse parerea academieii. S'au exprimatu asupra acestei insemnate cestiuni dóue pareri deosebite. Una sustinea cà in principiu in loculu numiriloru topografice straine, turcesci, bulgaresci, cari tóte sunt relativu moderne si parte mare introduse prin domnatiunea turcésca, se se intrebuintieze numirile românesci corespundietóre, si chiar se se introduca numiri nóue spre a se pune in acestu modu sigiliulu reintrarii acestei vechi provincii românesci in statulu românu. Esceptiune dela acésta norma s'aru face numai cu localitatile de o insemnatate mare, a caroru schimbare de nume aru putea produce óre-cari confusiuni. Cealalta parere erá, cà nu trebue a se atinge intru nimicu nomenclatura topografica, ci a se lasá asia cum este, càci ori-ce schimbare aru aduce confusiuni si aru rupe firulu desvoltarei istorice.

Academi'a nu a luat nici o decisiune, lasându cá guvernulu sè hotarasca solutiunea acestei cestiuni importante din punctu de vedere alu Statului.

In mai multe siedintie publice si private dlu colegu V. A. Urechia a facutu comunicari verbale despre documente istorice adunate in calatorii ce dsa a facutu prin tíera. In siedinti'a publica dela 14 Novembre dsa a aratatu cum a aflatu la biseric'a din Branisteni in jude-tiulu Românului mormântulu familiei lui Mironu Costinu.

In aceiasi siedintia dlu membru corespondentu St. Hepites a facutu comunicari despre clim'a Bucuresciloru in anulu 1885, dupa observatiunile si datele strinse si publicate de Institutulu meteorologicu din capitala.

Colegulu nostru dlu G. Baritiu a comunicatu dóue lucrari: o dare de séma despre epositiunea istorica dela Budapeta din anulu trecut si unu raportu despre sapaturile dela Aquincum lângá Buda. Amândóue aceste lucrari au fostu trimise Sectiunii istorice, care le va aduce dinaintea D-vóstra.

II. Publicatiunile Academiei.

In decursulu anului incetatu s'au esecutatu urmatórele publicatiuni:

1. Din Anale s'a incheiatu sectiunea II a volumulu VII, adaogându-se la memoriile si notiile tiparite intrènsulu inainte de sesiunea trecuta, memoriulu dlui colegu A. Papadopolu-Calimachu despre *Dunare in literatura si traditiuni*.

S'a tiparitu si publicatu volumulu VIII sectiunea I, cuprindièndu partea administrativa, desbaterile si comunicarile pentru anulu 1885—86.

Din sectiunea a II a acestui volumu, cuprindièndu memoriile si notiile pentru anulu 1885—86, sau tiparitu urmatórele lucrari, cari singure au fost depuse la Secretariatu.

Amintiri despre Grigorie Alecsandrescu de Ioanu Ghic'a.

Apulum, Alb'a-Iuli'a, Belgradu in Transilvani'a de George Baritiu.

2. *Psaltirea in versuri a Metropolitulu Dosofteiu* s'a publicatu in nóua editiune, facuta dupa manuscrisulu originalu si dupa editiunea dela 1673. Editiunea cea nóua este insoçita de unu facsimile alu titlulu editiunii dela Uniev din 1673, si de cinci facsimile din manuscrisulu originalu. Textulu *Psaltirii* in versuri este precesu de unu studiu asupra acestui monumentu atátu de insemnatu in literatura romána bisericésca. In acestu studiu s'a cercetatu versificatiunea lui Dosofteiu din tóte punctele de vedere, precum si modelulu dupa care elu a facutu acésta lucrare.

Inca din anii 1877, cându amu avutu fericirea a daruí Academiei pretiosulu manuscrisu originalu alu Psaltirii in versuri a lui Dosofteiu, am exprimat dorinti'a, cá sè se faca o editiune a acestui insemnatu monumentu alu literaturii nóstre „demna de autoru si de societate.“

Societatea Academica a decisu cu unanimitate in-deplinirea acestei dorintie si a dispusu a se prevedea in budgetulu anului 1877—78 sumele necesare.

Ocupatiuni de totu felulu si pedeci independente de vointi'a mea au întârziatu realisarea dorintiei ce avemu de a pregatí singur ori cu alti colegi acésta editiune. Eram inse continuu preocupatu de datorita ce avemu, in fati'a votulu Academiei si a asteptarii tierii, ca acésta editiune se fie facuta câtu s'aru putea mai bine si mai conformu cu cerintiele sciintifice, si amu fostu fericitu cându dlu profésoru I. Bianu s'a oferitu a luá asupra sa acésta sarcina. Nime nu putea se duca mai bine la capetu acésta lucrare decâtu neobositulu nostru bibliotecaru, pregatitu cum este prin studiile sale filologice, facute in tíera si in strainatate.

Dl. Bianu si-a datu tóte silintiele ca Psalmii ver-sificati de Dosofteiu se fie publicati in acésta editiune definitiva cu textulu loru autenticu, ca se fie si ca materialu pretiosu pentru studiile istorice asupra limbei nóstre. Nu me indoiescu cá Academia va aproba acésta lucrare si va primí cu buna-vointia ce merita lucrarea dlui Bianu, pe care d-sa a terminat'o cu multa rívna, fara a pretinde cea mai mica remunerare pentru oste-nelele sale.

3. *Editiunea completa a opereloru lui Mironu Costinu*, cu a carei publicare Academi'a a insarcinatu pe colegulu nostru dl. V. A. Urechia, este aprópe terminata. Tomulu I. s'a publicatu; elu cuprinde scrierile principale si cele mai cunoscute pâna acuma ale mare-lui cronicaru Moldovénu, adeca *Cartea pentru descalecatulu dintâiu a tierii Moldovei* si *Letopisetiulu tierii Moldovei*.

Aceste scrieri sunt precese de recensuniile dlui Urechia asupra manuscriseloru dupa cari s'a facutu editiunea si asupra documenteloru privitóre la Miron Costinu si familia lui, precum si de studii biografice asupra familiei Costinesciloru si asupra lui Mironu.

Tiparirea tomulu II, care va cuprinde scrierile mai mici ale lui Mironu Costinu, este fórté inaintata si va fi terminata in decursulu anului.

Pentru facerea acestei publicatiuni se prevediuse in budgetulu nostru pe 1885—86 suma de 2000 lei; cu acésta suma s'a pututu face deabia inceputulu publicatiunii; pentru continuarea ei Ministeriulu Instructiunii publice a datu din fondurile sale Academiei unu insemnatu ajutoru, multiamindu-se a i se da numai 200 esemplare, remanându cele-alalte proprietatea Academiei.

Acésta lucrare insemnata si merituósa a colegulu nostru va atrage deosebita atentiune a Academiei, si merita tóta recunoscintia nóstra pentru munca si iubirea cu care a fost deseversita.

4. Conformu decisiunii luate in sesiunea generala trecuta sa inceputu tiparirea *Istoriei lui Herodotu* in traducerea premiata facuta de dl D. I. Ghic'a. Acésta traducere este insoçita de textulu originalu si de notele filologice, istorice si archeologice ale traducatorulu. Tiparirea a inceputu cu cartea I. si s'au tiparitu pâna acum 3 cóle (48 pagine) in cari se cuprindu capitulo-le 1—31.

Pentru a se usiura supravegherea tiparirii, Delegatiunea a decisu ca acésta lucrare sè se esecute la Berlin,

unde se afla traducatorul. Tiparirea se va continua si putem spera ca in anulu viitoru se va termina primul volumu, cuprindiendu intréga cartea I.

5. In sesiunea generala din 1885 Academi'a a primitu propunerea facuta de dlu P. Ispirescu, tipografu Academiei, care se oferia a face pe comptulu seu o editiune noua a *Istoriei lui Mihaiu Vitezulu de N. Balcescu*. In decursulu anului s'a facutu acésta noua editiune intocmai dupa cea dela 1878, sub controlulu minutiosu alu Secretariatulu. Conformu propunerii aprobate, s'au depusu la Academie 345 exemplare, cele-alalte remanendu proprietatea tipografiei pentru scóterea cheltueliloru si a beneficiuluu seu.

6. La acestu locu am onóre a aduce la cunoscinti'a D-vóstre ca Delegatiunea a ingrijitu cá depositulu publicatiuniloru Academiei, care nu se póte pastra in localulu multu prea strimtu de care dispunemu, se fie bine asiediatu intr'o magazie inchiriata in orasiu; si ca, spre a intimpiná o eventuala nenorocire de focu, depositulu a fostu asigurat.

7. *Magnum Etymologicum Romaniae*. — Siedinti'a din 13 Martie din sesiunea generala a anului 1884 a fostu cea mai solemná din tóte siedintiele câte a ținutu Academi'a nóstra dela infintiarea ei pâna astadi. Ea a fostu presiediuta de MM. LL. Regele si Regina, Augustii membrii si Protectori ai Academiei. In acésta siedintia M. S. Regele a rostitu memorabilulu seu discursu, care va remânea neuitatu in memori'a nóstra a tuturor'a, si care sta ca o dovada vie, ca Maiestatea Sa a imbratisiatu de multu, in innalta sa solitudinea, intréga nóstra viatia, apreciindu importantia cea mare a studiulu limbei si istoriei romanesci pentru cultur'a nationala. M. S. Regele a pusu in acea siedintia in executare o mare idee, a careia realizare nu radica numai Regatulu in ochii lunei sciintifice, dar va avea o influentia capitala asupra devoltarii limbei românesce. Fie-care din D-vóstre intielege ca vorbescu despre *Magnum Etymologicum Romaniae*, care se publica astadi de Academie, prin munificenti'a adevératu regala a prea inaltulu si iubitului nostru Protectoru.

M. S. Regele, bine-voindu a apretia in 1884 si-lintiele ce-si da Academi'a pentru stringerea si publicarea materialeloru necesare la studiulu istoriei nationale, a disu: „Trebue se ne ocupamu si de viitoriu . . . de limba nóstra, „care s'a pastratu neatinsa in câmpiile roditóre ale Dunarii, in plaiurile maretie ale Carpatiloru . . . Ce sarcina mai dulce póte avea Academi'a decâtu a luá sub „paza sa acésta limba veche pe care poporulu o intielege si o iubesc? Mantinemu dar aceste frumóse expresiuni intrebuintiate de strabuni, si nu ne tememu de „cuvinte cari au capetatu de vécuri impamîntenirea. *Su-perflua non nocet*.

„Ce limba are noroculu de a dispune de patru cuvinte pentru o insusire, care trebue se fie mândria fie-cariu poporulu, care trebue se fie scrisa pe stégulu fie-carei armate: *voinicie, vitejie, bravura, eroismu?* „Se ne ferimu inse de o imbelsiugare de expresiuni mo-

„derne, care, nepunendu o stavila la timpu, va instrainá poporulu limb'a sa.

„Amu fostu indemnatu a rosti aceste câteva cuvinte prin dragostea care amu pentru frumósa si bogata limba româna, si fiindu incredintiatu cá dorinti'a mea — indrasnescu a dice si a Academiei — nu va remânea unu *pium desiderium*.

„Supunu daru la chibzuirea D-vóstra daca nu aru fi folositoru de a face unu felu „*Etymologicum magnum Romaniae*“, continendu tóte cuvintele vechi, cari altmintrelea voru fi perdute pentru generatiunile viitóre: „*Verba volant, scripta movent*.“

Cuvintele acestea ale M. S. Regelui ne au miscatu adâncu pe toti, căci ele ne au aratatu cu căta profunditate Maiestatea Sa a patrunsu in amanuntele nevoiloru natiunii, si cătu sunt de vaste cunoscintiele sale sciintifice, in cătu a caracterisatu in puține cuvinte programa intréga a studiulu limbei nóstre.

Academia in unanimitate a insarcinatu pe dlu B. P. Hasdeu a realiza dorintia marétia a Maiestatii Sale. Nici cá erá unu altulu mai competentu pentru acésta lucrare, decâtu colegulu nostru, celu mai ageru scrutatoru alu limbei românesce, apretiuutu si cunoscutu de lumea invetiata, si cu ale carui cercetari adinci si ingenióse de multu timpu ne mândrimu.

Astadi avemu inaintea nóstra întâiulu volumu alu *Marelui Etymologicu*. Din acestu volumu putemu vedea, judecă si apretiá atâtu insemnatatea ideii Maiestatii Sale Regelui cătu si eruditiunea, patrunderea, si munca pe cari dlu Hasdeu le pune in executarea acestei lucrari.

Magnum Etymologicum Romaniae nu este unu simplu dictionaru, redactatu dupa modulu dictionareloru de pâna acuma. Elu este o lucrare unica in felulu seu. Dlu Hasdeu a cuprinsu intielesulu intimu alu ideii. M. S. Regelui, si a conceputu unu planu de executare fórte vastu si cu totul nou si originalu. Cuprinsulu lucrarii este precisatu chiar pe titlu prin cuvintele: *Dictionarul limbei istorice si poporane a Românilorulu*, de unde se vede ca *Magnum Etymologicum Romaniae* va cuprinde in sine tóta limba româna in manifestarile si formele ei istorice, poporale si dialectale, asia dupa cum se gasesce in cartile vechi, in literatura poporana scrisa si nescrisa si in vorbirea vie a poporulu. Acesta este fondulu comunu, este basa din care se formédia limba literara destinata a exprima tóte cugetarile si tóte manifestarile civilizatiunii nationale. Din relatiunile pe cari dlu Hasdeu ni le-a prezentatu in cei doi ani precedenti amu vediutu cum s'a strinsu materialele din cari se forméza acésta lucrare monumentalá asupr'a limbei nóstre.

Cele patru fascicole publicate pâna acuma arata cum lucrarea se esecuta.

Din partea publicata se vede ca *Magnum Etymologicum* nu cuprinde numai insemnarea cuvintelorulu, cu aratarea etimologiei lorulu. Fie-care cuventu formédia o monografie, in care sunt insirate originile si istoriculu intrebuintarii lui, precum si tóte functiunile lui in observatiunile, obiceiurile, credintiele, superstitiunile popo-

rului, de unde resulta, că acestu dictionariu este o enciclopedie nationala a poporului român, in care sunt aratate si explicate toate manifestatiunile spiritului poporului nostru. Astu-felu lucrarea dlui Hasdeu ocupa in studiile noastre filologice unu locu de o insemnatate foarte mare. Prin ea se va da unu impulsu puternicu a studiã in toate directiunile epsichologia poporana a Romaniloru.

Usioru se va intelege acum, de ce *Marele Etimologicu* trebuia să se deosebască de forma obicinuita a dictionarului. In *Dictionarulu* dlui Hasdeu fie-care cuvântu este tractatu in forma unei mici monografii, care poate fi cetita si intelesã de fie-care. Prin această *Magnum Etymologicum* va deveni o carte instructiva in care ori-cine va putea gasi explicari asupra ori-carui cuvântu; această lectura va contribui foarte multu la respândirea cunoscintieloru drepte asupra limbei si asupra poporului român si la inlaturarea multoru idei gresite cari sunt respândite chiar intre români asupra manifestariloru spiritului nationalu. Dar *Magnum Etimologicum* va mai avea unu altu resultatu, o cunoscintia esacta a tesaurului limbei romanesci si a intrebuintariii lui.

Avându inaintea noastră întâiulu volumu alu *Marelui Etimologicu*, si apretiuindu marea insemnatate pentru natiune a acestei publicatiuni, precum si onórea ce ea face tierii si Academiei, se destépta in noi simtieminte de adâncã recunoscintia si de nemarginitu devotamentu către M. S. Regele, Augustulu Presedinte si Protectoru alu Academiei, care a conceputu ideea lucrarii si a datu mijlôce că să se realizeze; precum si simtieminte de iubire, de stima si de multumiri către colegulu nostru B. P. Hasdeu, care si-a pusu totã activitatea sa spre a realiza această lucrare care va fi, cum a disu M. S. Regele, „unu monumentu neperitoriu“ pentru limb'a si cultur'a româna.

III. Publicatiunile Hurmuzaki si cercetari istorice.

In budgetulu Statului pe anulu 1886—87 s'a trecut, pentru continuarea si completarea colectiuniloru istorice Hurmuzaki, o suma totala de 33,000 lei; adeca sum'a de 15,000 lei, care s'a acordatu Academiei in ultimii ani pentru cercetari si publicari istorice, s'a unitu cu sum'a de 18000 lei pe cari Statulu îi acórda anualu pentru publicatiunile Hurmuzaki. Prin această s'a pututu da o intindere mai mare decâtu in anii trecuti publicarii de documente si culegerii loru de prin arhivele straine.

Lucrarile facute in această directiune in decursulu anului sunt urmatórele:

1. Din *Documente privitoare la Istori'a Romaniloru* s'a publicatu volumulu V. partea II. (de XXVI si 406 pagine). In această parte se cuprindu 375 documente din anii 1650—1699, adunate din arhivele Statului dela Veneti'a, din biblioteca St. Marco, si din câteva colectiuni din Rom'a. Volumulu se termina cu unu indice alfabeticu generafã pentru documentele cuprinse in amândoué partile lui.

2. S'a inceputu tiparirea partii II. a volumului III, in care se voru publica documente adunate totu din Archivulu de statu dela Veneti'a pentru anii 1576—1600, spre a se completa printrinselã colectiunea de documente din aceiasi ani adunate de Hurmuzaki si cuprinsa in tomulu III deja publicatu. In acestu volumu s'au tiparitu până acuma 150 documente.

3. Din *Fragmente zur Geschichte der Rumänen* s'a publicatu volumulu V. (de XVI si 473 pagine), in care se tractéza istori'a principateloru romane si a cestiunii Orientului in generalu dela 1724 pana la 1782. Cu acestu volumu se termina studiile fragmentare redactate ale nemuritorului Eudoxiu Hurmuzaki, mai rămându a se pune in ordine si a se publicã mai multe note si excerpte cari se mai afla in hãrtille sale.

4. In relatiunile aniloru trecuti amu avutu onórea a ve arata hotarirea Comisiunii publicatiuniloru Hurmuzaki in privirea completarii colectiunii de documente pentru epoca mai veche a istoriei noastre, adeca inainte de anulu 1575.

In decursulu anului incetatu s'a tiparitu întâiulu volumu (de XXX si 701 pagine), cuprindu 553 documente extrase din diverse publicatiuni si privitóre la anii 1199—1345, adeca la cea mai veche epoca documentala a istoriei noastre. Documentele reproduse in acestu volumu s'au controlatu in diferitele editiuni in cari au fostu publicate. Unele au fostu colationate chiaru cu originalele spre a se ajunge astfelu la unu textu autenticu curatitu de toate gresielile stracurate in alte editiuni. La sfãrsitulu volumului s'au pusu cinci stampe litografice pe cari sunt reproduse facsimile de diferite numiri proprii precum si câteva citate ale caroru textu este contraversatu. Acestu volumu prelucratu, de dl Nicolau Densusianu, s'a tiparitu cu ingrigirea dsale, si forméza întâiulu volumu alu colectiunii Hurmuzaki.

Continuându-se această lucrare, se va completã in modu documentalu partea mai veche a istoriei noastre, si studiile istorice se voru putea face de acum inainte pe base sigure si necontestate; ear colectiunea Hurmuzaki devine astfelu din ce in ce mai multu unu corpu completu alu documenteloru privitóre la istori'a Romaniloru.

5. Decopiarea de documente facuta prin ingrigirea dlui colegu Odobescu din arhivele Ministeriului de externe din Paris, s'a continuatu in anulu trecut. Pentru această lucrare s'a trimesu sum'a de 2500 lei din fondulu publicatiuniloru istorice. Dela Dsa sau primitu in decursulu anului 14 caiete de copii pentru anulu 1885—86 si 30 pentru anulu 1886—87, cele mai multu din ele cuprindu o parte din memoriile generalului comite de Langeron.

Generalulu de Langeron, fiindu in serviciulu Rusiei, a luat o foarte insemnata parte activa la mai toate campaniile Rusiei in contr'a Turciloru dela sfãrsitulu secolului trecut si dela inceputulu celui presentu, si prin urmare la repetitele ocupatiuni ale Principatelor de către Rusi. Elu a fostu de mai multe ori comandatu supremu alu ostiriloru rusesci din Principate. Memoriile lui cu-

prindu relatiuni amanuntite de mare insemnatate asupra starii sociale si politice a Principatelor in acea grea epoca a istoriei Romanilor.

Indata dupa primirea copiilor, s'a inceputu tiparirea acestora documente, si din ele se va formá alu III-lea volumu de suplementu la colectiunea Hurmuzaki.

Starea actuala a documentelor publicate in colectiunea Hurmuzaki este urmatórea:

Volumulu	Anii	Documente	Adunate de Hurmuzaki	Adause de Academie
I	1199—1345	553	—	553
III p. 1.	1576—1599	443	341	102
III p. 2.	1576—1600	150	—	150 (sub presa)
IV p. 1.	1600—1649	629	629	—
IV p. 2.	1576—1650	732	—	732
V p. 1.	1650—1699	362	362	—
V p. 2.	1650—1699	475	355	475
VI	1700—1750	355	355	—
VII	1750—1819	308	308	—
Suplem. I	1518—1780	1414	—	1414
„ II	1781—1814	988	—	988
„ III	1799—1826	50	—	50 (sub presa)
		<u>6459</u>	<u>1995</u>	<u>4464</u>

6. Decopiarea de documente se continua fara incetare in archivulu Statului dela Veneti'a. Directorulu acestei mari colectiuni, dlu Cechetti, urméza cu acelasi interesu cá la inceputu acésta lucrare si ne da cu aceeași bunavointia cá si in anii trecuti concursulu seu luminatu pentru imbogatirea colectiunii nóstre de documente.

De asemenea dlu C. Soranzo a binevoitu a insciinti'a Delegatiunea cá urmaresce din parte-i cercetarea si decopiarea documentelor privitóre la istori'a nóstra si aflatóre in Bibliotec'a St. Marco.

7. Documentele privitóre la istori'a romàniloru gaste in vara anului 1885 de dlu bibliotecariu Bianu in colectiunile biblioteceloru din Cracovia si Lemberg au fost tóte copiate sub binevoitóra ingrijire a dlui Dr. W. Wislocki, custosu la biblioteca Universitatii Jagelonice din Cracovia a dlui Dr. W. Ketrzynski, directorulu bibliotecii Ossolinski, din Lemberg, cari au binevoitu a trimite tóte copiele facute.

Incepèndu-se publicarea catalogulu analiticu alu colectiunii manuscriseloru bibliotecii Czartoryski, din care a si aparutu fascicolulu 1, s'a mijlocitu cá dlu Dr. I. Korzeniowski, care este insarcinatu cu redactarea acestui catalogu, se procure Academiei copii de pe tóte documentele privitóre la istori'a romàniloru cari se afla in colectiunile manuscrite ale acelei bibliotecii si cari nu sunt inca copiate.

Colectiunea de documente polone cari s'au procuratu până acuma in copii cuprinde preste 600 documente de mare interesu pentru istori'a tieriloru romàne mai cu séma din secolii XVI si XVII. Spre a se publica aceste documente va trebui cá sè se faca bune traduceri.

8. In urm'a relatiunii prezentate de cátra bibliotecariulu Academiei dlu I. Bianu asupra caletoriei sale in Galiti'a in var'a anului 1885 si a rezultatulu cercetariiloru sale in bibliotecele si archivele acelei provincii, Academi'a a decisu in sesiunea trecuta a-lu insarcina cu o nóua caletorie spre a urmari cercetarile istorice prin

colectiunile polone. Spre acestu scopu Delegatiunea a pusu la dispositiunea Dsale sum'a de 1500 lei. Caletori'a s'a facutu in vacantiile de vara ale anului trecut si rezultatele cercetariloru sale au fostu prezentate Academiei intr'unu raportu care a fostu trimesu spre cercetare la Sectiunea istorica.

Cu acésta ocaziune dlu Bianu a cercetatu de aprópe archivele familiei principiiloru Radziwill, cari sunt instalate in castelulu dela Nieswicz in Litvania. In aceste archive D-sa a aflu preste 300 documente privitóre la istori'a romàniloru, unu insemnatu numeru de scrisori si alte informatiuni privitóre la casatori'a Mariei fiica lui Vasile Lupu cu Ianusiu Radziwill.

Principele Antonie Radziwill, cu o fórté mare liberalitate, a dispusu copiarea tuturoru acestora documente, si speramu cá ele se voru primí in cursulu anului.

9. In timpul vacantiiloru de vara dlu colegu V. A. Urechia a facutu cercetari istorice in diferite parti ale Moldovei si ale Bucovinei, si a procuratu, pre lãnga diferite informatiuni, pretióse colectiuni de documente. Delegatiunea a decisu a se restituí dlui Urechia, din fondulu publicatiuniloru istorice, cheltuelile facute in aceste calatorii in suma de 2098 lei.

10. Din acelasi fondu s'a datu si in acestu anu dlui colegu Baritiu sum'a de lei 2500 spre a urmari cercetarile sale istorice in Transilvani'a si Ungari'a. O parte din rezultatele cercetariloru facute de Dsa in acestu anu s'au comunicatu Academiei in siedintiele de preste anu.

IV. Legate si fonduri.

In relatiunea pe care voiu avea onóre a v'o presenta asupra operatiuniloru cassei se va arató si starea actuala a fonduriloru Academiei.

In acestu locu am onóre a ve aduce la cunoscintia urmatórele:

1. Regularea succesiunii reposatului Dimitrie Hagi-Vasile, care a facutu Academiei unu legatu de 20,000 lei se afla inca inaintea justitiei, din care cauza Academi'a nu a potutu inca fi pusa in posesiunea sumei ce i s'a legatu.

2. Venituriloru legatului de 10,000 lei facutu Academiei de reposatulu G. San-Marin nu li s'a determinatu inca nici o destinatiune precisa: va fi dar necesaru cá in acésta sesiune sè li se determine destinatiunea in conformitate cu testamentulu.

3. La deschiderea sesiunii generale din anulu trecut amu adusu la cunoscintia dvóstre cá regretatulu si zelosulu nostru colegu Dr. Obedenaru a lasatu Academiei prin testamentu intréga averea sa si ca doi dintre fratiile reposatului au intentatu actiune asupra succesiunii. Actiunea se afla acum inaintea Curtii de apelu si speramu ca chiar in cursulu acestei sesiunii se va terminá in modu favorabilu pentru Academie.

V. Colectiunile.

Bibliotec'a Academiei, dimpreuna cu tóte colectiunile sale sciintifice, de manuscrite, de documente istorice, de monede, au continuatu in decursulu anului incetatu a cresce din ce in ce mai multu.

Comisiunea bibliotecii va prezentá relatiunea s'a amanuntita asupra cresterii colectiuniloru puse sub a s'a speciala supraveghiare, precum si asupra lucrariloru facute in decursulu anului pentru catalogarea si bun'a loru intretinere.

1. Aici amu deosebita placere a aduce la cunoscentia D-vóstre ca M. S. Regele Italiei a binevoitu a onorá Academi'a disponându se i se trimétia, prin Ex. Sa Comitele de Torielli-Brusati, splendida editiune a *Divinei Comedii* cu comentariulu latinu ineditu alu lui Stefanu Talice da Ricaldone, publicata din ordinulu M. Sale si dedicata Principelui regalu Viitorio Emanuele.

2. Sanctitatea S'a Papa Leon XIII a binevoitu a dispune sè se trimétia Academiei 11 volume fórt frumosu legate, publicate din ordinele si cheltuiala S'a. Aprópe tóte aceste volume sunt isvóre istorice de o mare valóre. Intre ele se afla Regestele Papiloru Clemente V, Leon X, Onoriu III; precum si catalogulu descriptivu alu manuscriseleru bibliotecii Vaticanului. Volumele trimese sunt numai inceputurile publicatiuniloru, ale caroru continuari speramu cà ni se voru trimite. Academi'a a decisu a-si exprima recunoscinti'a s'a trimitiéndu S. Sale Papei publicatiunile sale.

3. In decursulu anului s'au stabilitu nóue relatiuni de schimbulu publicatiuniloru cu urmatórele Institute si Societati sciintifice:

Societatea istorica si archeologica din Timisiór'a,
Institutulu Canadianu din Ottawa,
Museulu Czartoryski din Cracovi'a,
Societatea imperiala de istorie si archeologie din Odessa,
Academi'a teologica dela Kiew,
Comisiunea regala pentru istori'a Patriei din Veneti'a,
Societatea reto-romana din Coira,
Directiunea archiveloru de Statu din Varsiovi'a,
Bibliotec'a nationala centrala din Florenti'a.

4. Colectiunea numismatica a crescutu in cursulu anului cu unu numeru insemnatu de monede vechi mai cu séma moldovenesci.

5. De asemenea a crescutu fórt multu si colectiunea de documente istorice din tíera; mai multe persóne doritóre de a vedé desvoltându-se studiarea istoriei nationale, apreciindu silintiele ce-si dà Academi'a pentru aceste studii, au daruitu hrisóve, zapise si alte documente; Delegatiunea pe de alta parte s'a silitu a procurá càtu mai multe astufeliu de documente.

Colectiunea de documente, formata aprópe intréga in ultimii trei-patru ani, erá numai in mica parte regulata cu inventarie descriptive ale documenteloru. Personalulu bibliotecii si alu cancelariei nóstre fiindu fórt ocupatu cu lucrarile bibliotecii de carti tiparite, nu dispunea de timpulu necesaru pentru a face inventariulu descriptivu alu intregii nóstre colectiuni de documente, lucrare care nu se póte face bine decâtu incetu si cu multa atentiune. Pentru cá totusi aceste inventarii, necesare pentru studiarea documenteloru, sè se póta face, am insarcinatu pe bibliotecarulu Academiei sa-si iea in ajutoru o persóna competentá, care sub ingrijirea s'a, se faca inventariile ne-

cesare, punéndu la dispositiune spre acestu scopu câte o suta de lei pe luna din diurnele mele. In curându tóte documentele voru fi descrise in inventarii.

6. In ajunulu chiaru alu sesiunii generale a Academiei Inaltu Prea Sfintitulu Mitropolitu alu Moldovei Iosifu Naniescu, in rivna neobosita ce are pentru cultura nationala, a facutu Academiei unu daru nepretiuitu. Inaltu Prea Sfinti'a S'a mi-a facutu distinsa onóre a me insarcina sa presintu Academiei unu volumu in care sunt legate impreuna: *Νέα Σύνοψις Διαφόρων Ιστοριών αρχομένη από κτίσεως κόσμου . . .* tiparita la Veneti'a in 1650, — si *Βιβλίον καλούμενον Εκλόγιον . . .* tiparita asemenea la Veneti'a in 1663.

Acestu volumu a apartinutu Mitropolitulu Dosoftciu, si i-a servitu pentru prelucrarea *Prologeloru* sale, dupa cum se póte vedé din numerósele adnotatiuni scrise de insusi màna s'a. Ceea ce maresce in sa importantia aceste carti sunt cele patru din urma fetie, pe cari se afla scrise de màna Mitropolitulu Dosoftciu in grecesce actulu patriarchalu despre Dragosiu Voda din 1392 (in Miklosich, *Acta Patriarchatus*, vol. II. p. 156), in slavonesce si romànesce amintirea uricului la Romanu Voda din 1393, — in latinesce siépte versuri scrise pe o tabla de auru care se afla in palatulu Craiului Lesiescu Ioanu Sobieski, — si in romànesce descrierea acestei inscriptiuni. Academi'a intréga va aretá, credu, prin unu votu specialu recunoscinti'a S'a Prea Sfintitulu Mitropolitu care, la pagina 119 a *Eclogariului*, a atestatu cu insasi màna sa acestu daru.

VI. Concursurile.

La concursurile premiiloru destinate a se dá in sesiunea generala din acestu anu s'au prezentatu urmatórele publicatiuni si manuscrise.

1. La concursulu premiulu *Nasturelu-Herescu* de 4000 lei, pentru cea mai buna carte scrisa in limba romàna cu conținutu de ori-ce natura si publicata in anulu 1886, si alu premiulu *Heliade-Radulescu* de 5000 lei, pentru cea mai buna carte scrisa in limba romàna cu conținutu literaru si publicata in anii 1885 si 1886, s'au prezentatu urmatórele publicatiuni:

1. Floru Dianu, Salinele romàne, Studiu technicu si economicu.
2. Iancu Theor, Dreptatea orbiloru.
3. G. Bengescu-Dabija, Pigmalion, Regele Feniciei, Tragedie in cinci acte.
4. Dr. N. G. Tomescu, Degenerarea si regenerarea nerviloru.
5. Th. Alexi, Dictionaru germano-romànu.
6. I. I. Nacianu, La Dobroudja économique et sociale.
7. Dr. C. C. Codrescu, Studii asupra spitalului „Barladu si Elena Beldimanu.“
8. A. Vlahutia, Novele.
9. A. Vizanti, Raportu asupra proiectulu de organizatiune generala a invetiamentulu publicu. 2 vol.
10. T. C. Vacarescu, Luptele Romàniloru in resbelulu din 1877—78. Vol I.
11. Din ale lui A. I. Odobescu. Mihnea-Voda — Dómna Chiajna.

12. G. G. Meitani, Studii asupra Constitutiunii Românilor, Fasc. XI.
13. G. Sion, Una suta si una fabule.
14. J. J. Rosica, Lapuşineanu, tragedie.
15. „ „ „ Fat'a dela Cozia.
16. Gr. G. Tocilescu, Manualu de istori'a româna.

2. La concursulu premiului *Lazar* de 5000 lei pentru cea mai buna lucrare in limb'a româna asupra subiectului „*Flora descriptiva a unui judetiu din România*“ dupa alegerea concurentului, s'a prezentatu unu singur manuscrisu intitulatu *Flor'a Dobrogei* avèndu devisa:

„Il n'y a qu'une manière d'avancer les sciences, c'est de les simplifier ou d'ajouter quelque chose de nouveau“.

3. Nici unu concurentu nu s'a prezentatu la premiulu *Alexandru Ioan Cuza* de 4000 lei pentru cea mai buna disertatiune in limb'a româna despre: *Istori'a Romaniloru in Daci'a Traiana dela Aurelianus pâna la fundarea principatelor Moldova si Ti'er'a Românésca*:

4. La concursulu premiului de 1500 lei pentru anii 1883—87 alu *Asociatiunii craiovene pentru dezvoltarea invetiamentului publicu* s'au prezentatu urmatórele publicatiuni:

Dr. C. C. Codrescu, Compediu de Igiena, Bârladu 1885.

„ „ Manual de Medicina populara, Bârladu 1885.

5. La concursulu publicatu pentru traducerea din *M. T. Ciceronis, De officiis liber I* s'au prezentatu doue manuscrise: unulu cu devisa: *Virtutis laus omnis in actione consistit*; cel-alaltu cu devisa:

„*Omulu ce arata cu blândetie calea celui ratacitu, din a sa lumina pare c'aru aprinde streina lumina, si cu tôte acestea si a sa luceste totu cumu a lucitu.*“

Enniu.

Tôte publicatiunile si manuscrisele prezentate la concursuri au fostu trimese, la timpul fixatu de regulamentu, comisiuniloru si sectiuniloru insarcinate cu studiarea lor.

Pentru premiulu didacticu alu Societatii craiovene nefiindu alésa din sesiunea trecuta o comisiune speciala, remâne cá acésta comisiune sè se aléga acum si sè i se dea in cercetare publicatiunile prezentate la acestu premiu.

Secretarulu generalu

D. Sturdza.

Urmari ale resboiului vamalu dintre Austro-Ungari'a si Romani'a.

Tóta lumea din acestea staturi e interessata cá se afle care voru fi cele din urma rezultate ale acestei lupte nationale economice care se incepuse in 1 Iuniu 1886 si mai duréda pâna astadi, adeca de 10 luni cu cerbicia nedumerita. Noi ne facuramu datori'a si in anulu trecutu a reflecta la turburarile toturor relatiuniloru seculare de comertiu si comunicatiune mai alesu in càtu

acelea se reducu mai de aprópe la provinciile limitrofe ale monarchiei cu Romani'a, adeca Transilvani'a, Banatulu, Bucovin'a. Diariile care aparu mai desu au tinutu in curentu pe publicu despre urmarile luptei, suferintiele comertului, incercarile mai totu desierte din partea acésta de a paralisa calamitatea venita mai virtosu preste numitele tieri din caus'a inchiderei fruntarielor tieri pentru fórte multi articli de marfa. Ne mai aducemu bine aminte de amerintiarile ridicole esite mai alesu din Clusiu asupra comertului Romaniei, de espositiuni locali, de incercari de a da miiloru de meseriesi de lucru si altele multe.

Catra finea anului se tinura in Vien'a unele conferentie preparative intre delegati austro-unguri si romani, dupa care se propagà scirea cá éca, s'au aflatu si adoptatu temelile la o conventiune noua, pentru a carei inchiere se voru aduná din nou delegatii ambelor parti contractante.

Cându scriemu acestea, ne aflamu in lun'a lui Martiu si delegatii inca totu nu s'au adunatu si conventiune nu este cá in palma. Dupa sciri autentice venite dela Vien'a cu incungiuru pe la Praga, ungurii nu se invoiescu nici la inportulu vitelor, nici la alu cerealiiloru din Romani'a, éra de industria si comertiu le pasa prea puçinu, pentru-cà acelea dóre mai multu numai pe tierile propriu austriace, care trimitea in Romani'a marfi in valóre pâna la 140 milióne florini pe anu.

La tôte acestea dn. Petru S. Aurelianus ne dà in organulu seu „*Economi'a nationala*“ urmatórele informatiuni autentice si fórte instructive, pe care le reprodusem in interesulu causei inportante.

Esportatiunea din Romania in anii 1885 si 1886.

Amu cautatu se tinemu pe cetitori in curentu cu miscarea exportatiunii din Romani'a in cursulu anului 1886, spre a ne putea da séma cu totii despre inriurirea ce póte avea nóua politica economica, si in specialu schimbarea relatiuniloru dintre ti'er'a nóstra si Austro-Ungari'a cu privire la exportatiunea nóstra. Multiamita regularitatii, in care se tine statistica vamala in Ministerulu de finance, ne-am pututu procurá date la fie-care trei luni; si ast-felu amu pututu urmari cestiunea pâna ce amu datu séma cetitoriloru nostri despre exportatiunea din Romani'a pe cele diece luni din 1886. Astadi posedamu cifrele exportatiunii pe intregulu anu 1886; putemu dar infatisia cestiunea in tóta intregimea sa, si in acelasi timpu se póte da satisfacere si diarului oficiosu dela Pesta *La Revue de l'Orient* asupra mai multor intrebări, ce a pus *Economiici nationale*, in numerulu 2 dela 9 Ianuarie 1887.

Cetitorii nostri si-aducu aminte cá intre argumentele, de care s'a servit pressa Austro-Ungara contra nóstra, a fostu si acela cá daca nu se va renoi conventiunea comerciala, exportatiunea nóstra de produse agricole si de vite va fi periclitata, si cá numai câteva luni de incercare ne va incredintia, cá miscarea nóstra comerciala in afara depinde in mare parte de Austro-Ungari'a. Intielege fie-cine cá asertiuni de felulu acesta trebuiau

combatute, de óre-ce facându s'ar fi pututu crede inte-meiate si s'ar fi aruncatu tóta respunderea asupra nóstra.

Declaramu dar din nou, cà avèndu tóta dorintia de a vedea incheindu-se unu tractatu de comertiu între cele dóue tieri vecine, de o potri va favorabilu pentru interesele loru respective, totusi vomu continuá a proba cà situatiunea nóstra din punctulu de vedere alu exportatiunii nu depinde in atátu de Austro-Ungari'a, in càtu se ne indemne a sacrifica interesele nascèndei nóstre industrii si ale agriculturii nóstre.

Pentru-cà cetitorii se póta compará cum a mersu exportatiunea nóstra, dupa expirarea conventiunii cu Austro-Ungari'a faciá cu exportulu ce facému sub regimulu conventionalu, damu aci cifrele privitóre la exportatiunea productelor agricole din Romani'a pentru anii 1884, 1885, 1886 :

Producte	1884	1885	1886
	kilogr.	kilogr.	kilogr.
Gràu	265,908,386	383,534,477	295,311,835
Secara	79,738,470	85,574,919	103,956,342
Porumbu	571,776,315	668,026,655	727,072,812
Orzu	116,983,651	237,917,706	152,771,319
Ovesu	14,263,085	76,321,239	44,135,833
Meiu	23,736,499	38,609,734	37,725,888
Semintie uleióse .	17,229,996	43,254,528	78,558,025

Comparându exportatiunea nóstra in anulu 1884 cu cea din 1886, vedemu cà in acestu din urma anu amu exportatu mai multu din tóte productele, desí in 1884 eram in plinu regimu conventionalu. In 1886 amu exportatu ceva mai puçinu gràu, orzu si ovesu decâtu in 1885; in schimbu in sa amu esportatu mai multu porumbu si semintie uleióse, desí se pretinde cà porumbu nostru se desface mai cu séma in Austro-Ungari'a. Daca amu face evaluarea in bani a intregului esportu pe 1886, suntem incredintiati cà n'ar fi inferioru celui din 1885. Caus'a, pentru care amu esportatu mai puçinu gràu, nu este pentru-cà granitia a fostu inchisa despre Austro-Ungari'a, de óre-ce in 1884 desí granitia erá deschisa totusi amu esportatu circa 30 milióne de kilograme mai puçinu decâtu in 1886, daru pentru-cà in 1886 recolt'a nóstra a fostu mai slaba. In adeveru, in momentulu de faciá este lipsa de gràu in mai multe localitati din Romani'a; la Brail'a magasiile s'au golitu si morarii din acestu orasiu umbla dupa gràu in Moldov'a. Cà acésta este adevérata causa este si urcarea pretiurilor; gràulu care s'a vèndutu in Iulie cu 82 lei kila se vinde astadi cu 95 si chiaru 100 lei. Ce dovedesce acésta urcare daca nu cà lipsesce gràulu?

Cu acésta nu intielegemu cà Austro-Ungaria nu erá unulu dintre principalii nostri cumperatori de gràu si de porumbu; voimu a dovedi cà inchiderea granitiilor nu ne-a facutu se remànem cu productele nevèndute; cà din contra amu desfacutu ce erá disponibilu pentru vindicare.

Aci tñnem a respunde si gazetei oficióse *Revue de l'Orient*, care recunoscându in parte cà ne-amu pututu desface productele, intréba daca le amu vèndutu

la timpulu oportunu, adeca càndu agricultorii aveau nevoie de bani, si daca pretiurile n'au scadiutu cu 20 si 25 la suta.

Gràulu si cele-lalte producte agricole s'au vèndutu la aceleasi epoce cà si in ceilalti ani; vapórele s'au incarcatu pàna ce a incetatu navigatiunea. Càtu despre pretiuri este cunoscutu cà in anulu acesta s'au dobànditu pentru grànele bune pretiuri chiaru mai urcate de càtu in anulu trecut. Prin urmare inchiderea granitiilor n'a influentiatu nici asupra epocii vèndierii, nici asupra pretiurilor. Si la acestu resultatu trebuia se ne si asteptamu. In adeveru, Austro-Ungari'a nu cumperá gràulu nostru pentru-cà avea trebuintia de elu in alimentatiunea publica, daru pentru-cà exportá gràu de alu seu, pe care 'lu inlocuia cu gràu romanescu, si pentru cà morarii erau interessati a amesteca gràulu nostru cu celu din localitate. Daca cumpera, porumbu nostru, erá pentru a'lu preface in spirtu si a ne trimite noue o parte, éra nu pentru-cà se hranésca poporulu. Cu alte cuvinte Austro-Ungari'a face ce facu tierile inaintate, transforma materi'a prima folosindu-se de beneficiu ce resulta din acésta transformare.

Mi-aducu aminte cà unii dintre agricultorii nostri se tinguiau cà voru remànea cu porumbu nevèndutu, daca se va oprí intrarea in Austro-Ungari'a; cifrele s'au insarcinatu a respunde cà in 1884 s'a exportatu 571,776,315 si in 1885 amu exportatu 668.036,355 kilograme, intr'unu timpu càndu granitia erá deschisa; éra in 1886, càndu granitia a fostu inchisa; am esportatu 727,072,812 kilograme, adeca cam aprópe 60 milióne kilograme mai multu.

Englita care ne-a cumperatu 350,086,708 kilograme porumbu in 1885, ne a cerutu 471,905,762 kilograme in 1886, adeca cu 121,819,954 kilograme mai multu, indoitu de càtu diferentia între exportulu nostru din 1885 si 1886. Totu Englita ne-a cumperatu 153,005,079 kilograme de gràu in 1886, pe càndu in 1885 ne-a cerutu numai 105,239,962. Pe lângã Englita au mai venitu Franci'a, Belgi'a, Oland'a, Itali'a care asemenea ne-au cumperatu mai multu gràu si alte producte decâtu in anii precedenti.

Semintiele uleióse, in specialu, rapitia desí nu ni s'a cumperatu decâtu prea puçinu de Austro-Ungari'a in 1886, amu desfacutu 78 milióne de kilograme in Belgi'a, Rusi'a, Oland'a, Bulgari'a si mai cu séma in Englita si Franci'a, care au cumperatu trei parti din productiunea anului 1886.

Eata dara cà dupa ce ni s'a opritu intrarea granelor, altii ne-au cerutu prisosulu, pe care l'au platitu cu pretiuri relativu avantagióse. Comerçiu a luat imediatu alta cale, cumu este naturalu se faca ori de câte-ori i se punu stavile. Afara de acésta ceea ce produce Romani'a este prea puçinu pentru trebuintiele Europei apusene, pentru cà in casulu càndu productele sale numai sunt cautate in Austr'o-Ungari'a se nu afe indestui musterii pe pietiele occidentului, adevératulu tèrgu pentru productele nóstre.

Deosebitu de cereale tiér'a nóstra mai esporta faina, lâna, petrolu, spirtu, vinu, legume fainóse (fasole, linte, etc.) si vite. Eata cum se infatisézia exportatiunea acestor articole in 1886 comparata cu 1885.

	1885	1886
	kilogr.	kilogr.
Faina	15,594,850	9,434,157
Lâna	3,227,195	2,569,905
Petrolu brut	19,918,413	14,457,183
Spirtu	2,380,703	4,316,294
Vinu	1,147,730	4,699,622
Legume fainóse	27,885,671	34,918,335
Boui (capete)	10,751	15,815

Si pentru aceste articole luate in totalu anulu 1886 a fostu mai favorabilu decâtu 1885. Amu esportatu mai puçina faina; inse nu pentru cà s'a inchisu granitia despre Austro-Ungari'a, dara pentru-cà s'au urcatu taxele in Turci'a, cu care asemenea nu ne-amu pututu ajunge pàna acum. De alta parte inse moraritul nostru n'a incercatu perdi, de óre-ce neintroducându-se faina din Ungari'a, aprovizionarea s'a facutu cu faina din tiéra.

Amu esportatu 600 mii kilograme de lâna nespata mai puçinu de càtu in 1885, si se póte dice cà acésta scadere provine dintracea cà nu ne-a mai deschisu granitia vecinii; asia este, inse nu este mai puçinu adeveratu cà lâna nóstra s'a dusu mai tóta in Engliter'a si Franci'a, éra parte s'a consumatu in tiéra, unde fabricatiunea de stoffe de lâna a luatu óre-care desvoltare. Asia cà cele 600 mii kilograme nu se potu considerá cá o perdere.

La esportatiunea petrolului amu perdutu 5 milióne kilograme, de óre-ce nu s'a mai cumperatu de càtra fabricele dela Brasiovu si aiurea. Se nu uitamu inse cà in adeveru Ungari'a ne cumperá petrolu brutu, inse in schimbu ne trimitea petrolu rafinatu si concurá fabricele nóstre. In cele siese luni din 1886, de càndu este granitia inchisa, negresitu cà productiunea romàna a trebuitu se procure consumatiunei locale petrolu ce venea din Ungari'a; asia cà in realitate esista compensatiune.

Spirtu amu esportatu aprópe indoitu de càtu in 1885, iar vinu intreitu mai multu. Se scie càtu au strigatu velnicerii unghurii contra importarii spirtului din Romani'a, cerendu se fie esclusu din piati'a Triestului. Asemenea este cunoscutu cà noi nu mai potemu esportá vinu in Austro-Ungari'a; la din contra ni se trimitea catatimi insemnate de vinu unghurescu, care a depretiatu pretiurile. Astadi multiamita intielegerei provisorie ce avemu cu Franci'a, vinurile nóstre au inceputu se fie cautate de càtre comerciulu francesu; treptatu vomu ajunge a ne crea o clientela sigura in Franci'a.

Legumi fainóse amu esportatu cu 7 milióne de kilograme mai multu decâtu in 1885.

In fine, comerciulu cu boi, desfiintiatu prin inchiderea granitiilor austro-ungare de cincini ani, a luatu si dènsulu directiunea occidentala. Moderatu mai acumu trei ani, elu sa desvoltatu treptatu, ajungèndu la cifr'a

de 15,816 boi exportati in 1885. Cei mai multi boi s'au vèndutu in Itali'a. Avemu incredintiarea cà acestu comerciulu va cresce treptatu si cà peste cativa ani va deveni totu atàtu de infloritoriu cà odinióra. De altmintrelea, in cei din urma cincini ani agricultur'a nóstra n'a beneficiatu de acestu comerciulu de óre-ce granitia a fostu sistematicu inchisa.

Resumatu: Cifrele ne dovedescu cà exportatiunea nóstra n'a suferitu din caus'a inchiderei granitiilor; cà comerciulu a luatu directiunea Occidentului; cà pietiele Angliei, Franciei, Italiei, Belgiei ne-au cumperatu ceea ce ni se cumpera mai inainte de càtra Austro-Ungari'a.

Conclusiune: Cu tóta buna-vointia ce avemu de a incheia unu tractactu de comerciulu cu Austro-Ungari'a, unu lucru trebue bine intielesu, cà nu se va putea ajunge la nici unu resultatu, pre càtu timpu s'ar nesocoti interesele vitale ale agriculturii si ale nascèndei nóstre industrii.

Despre limb'a țiganésca in raportu cu alte limbi.

Si lucruri mici potu ajunge la importantia mare, daca au valóre istorica sau daca atragu atentiunea órecarui barbatu de o stare mai inalta sau apoi luarea aminte a lumii erudite. Simeria nu-o ar cunósce maghiarulu, daca acolo óstea invingátóre maghiara n'ar fi avutu lupta decidiatóre; Plevn'a nu o ar cunósce romanulu, daca armele vitejiloru romàni nu ar fi decisu aici asupra sórtei turcului. Póte cà ar fi trecutu inca decenii, pàna càndu limb'a țiganésca cea lipsita de insemnate ar fi ajunsu in patri'a nóstra la receruta cultivare literara, déca nu si-ar fi gasitu unu cultivatoriu precum e Alteti'a Sa c. et. r. Archiducele Iosifu, despre care putemu dice cu dreptu cuvèntu, cà in dilele nóstre cunósce si vorbesce mai bine limb'a țiganésca si cà dènsulu e celu mai mare cultivatoru literaru si Mecenatele ei.

E cunoscutu cà dènsulu a scrisu o gramatica țiganésca si o a substernutu Academiei literare maghiare in Buda-pesta, care in curèndu va aparea pe spesele Archiducelui.

Cu limb'a si poesi'a poporala a țiganiloru, — fiindcà limb'a acésta are numai literatura nescrisa in Ungari'a, avèndu in vedere articoliu aparuti in diferitele foi literare se ocupa in diu'a de astadi multi si cu succesu indestulitoriu, precum Anton Hermanu, Lud. Fialowski, Wlilocky si altii, alu caroru nume se potu adesea ceti la capulu articiloru privitori la literatur'a țigana. Wlilocky a si tradusu multe poesii in limb'a maghiara si a facutu cunoscute poporulu maghiaru obiceiurile mai insemnate ale țiganiloru; in curèndu voru aparea dela dènsulu 2 opuri demne de atentiune despre limb'a si literatur'a țiganésca poporala.

Studiulu limbei țiganesci are mai mare valóre hotaritóre pentru romàni cà pentru maghiari; pentrucà țiganulu traiesce si a traitu intr'o legatura cu multu mai strinsa cu poporulu de rându romànu cà cu celu maghiaru si asia a pututu imprumutá unulu dela cela-

laltu in mesura mai mare cuvintele trebuinciose pentru de a da expresiune ideiloru.

Cà literatii romani nu si-au batutu multu capulu până acuma pentru limb'a țiganésca si dialectele ei, se pôte dovedi mai bine prin impregiurarea, cà din incercarile etimologice facute de ei in privinti'a unoru cuvinte numai puține au resultatu, d. e. in dicerea acést'a „Ja la benga, moré“, Cihac deriva cuvèntulu *benga* (=dracu) din limb'a maghiara din *béna**) (=schiopu), éara cuvèntulu *moré* nici nu ne vine in minte se'lu declaramu de altulu, decâtu de țiganescu! Inse ambele cuvinte suntu neo-grecesci si e de crediutu, cà dela acestia le-au imprumutatu țiganii greci, dela cari apoi s'au respânditu cá cuvinte curatu țiganesci si la alte popóre; sunându bine la urechi ele au sedusu pe incercatorii pretinsi cunoscatori cu atâtu mai usioru, cu càtu rostirea limbei neo-grecesci sémana in mare parte cu rostirea limbei țiganesci.

Cuvèntulu dipla nu pôte fi, decâtu țiganescu, dice tóta lumea romana culta!

Si óre de unde e suspitiunea acésta neintemeiata? Numai si numai de acolo, cà poporului lui Faraonu i-a remasu rolulu nemultiamitoriu, cá cu lemnulu acesta uscatu, cu violin'a se indulcéscu pe altii prin doine incântátóre càstigându-si astfeliu pànea de tóte dilele; asia inse, cà elu insusi se nu fie incântatu. Cu alta ocaziune voiu aretá genetice, cà dipla e cuvèntu curatu romanu mostenitu din limb'a latina si e cu multu mai bunu decâtu celelalte sinonime pe cari le folosesse romanulu alaturea cu acesta, precum: alauta, lauta, violina, vióra, brónca, cetera etc.

Astfeliu stându lucrulu, credemu cà nu facemu unu serviciu de prisosu adaugèndu ceva la tiner'a literatura țiganésca, si damu in urmatórele „Tatalu Nostru“ in limb'a romàna-țiganésca si in limb'a spaniola-țiganésca.

Nu sciu, de unde si din ce isvoru autenticu a luat datele sale „Tribun'a“; cá se me convingu, am facutu o proba si amu gasitu, cumcà in mare parte țiganii nici nu intielegu textulu citatu sub numerulu 3., pe carele 'lu comunicu aici.

Tatalu nostru țiganescu, dupa cum m'am convinsu de multeoru, nu'lu sciu țiganii de pe la sate. Erá interesantu discursulu urmatu cu unu țiganu din Avrigu. Apropiându-me de elu si întrebându'lu „de unde esci? Din Avrigu, erá respunsulu.

— Da scii a te rugá?

— Da cum se nu sciu.

— Si țiganesce?

— Vedi bine.

— Asia dar si Tatalu Nostru ilu scii țiganesce?

— Na, al'a nu'lu sciu, ala 'lu sciu cum ilu scie si

Ddieulu nostru.

— Asia dar cum ilu scie Ddieulu Nostru?

— Apoi romànesce!

— Ai dreptate, am disu si fàra nici-unu resultatu m'am indepartatu.

Am ajunsu inse la resultatu indestulitoru prin unu invetiaceleu țiganu, care dicea, cà fiindu copilasiu micu a rostitu Tatalu Nostru si țiganesce si daca poftescu mi'lu pune si pe hàrtia. Textulu acesta urméza sub Nr. 1 si ne da dovedi clare pentru inriurirea limbei romàne asupra celei țiganesci.

Ludovicu Podhorsky, literatu si membru alu Academiei literare magh. din Budapesta, care traiesce in Parisu facèndu-se atentu de càtra Ignatiu Veress, directoru gimnasialu de statu in Sibiiu, la Tatal Nostru țiganescu aparutu in „Tribun'a“ [1886 Faur, Nr. 32.] á fostu asia de bunu de a trimisu textulu spaniolu-țiganescu, care l'a fostu càstigatu prin primariulu din Madridu in Hispani'a. Spre a compara damu textulu acesta sub Nr. 2.

Romànu-țiganescu.

1. Amará dad, kai ileál ándo *ceri*, *sfinținipe* tro anáu. Avél thiri *impèrăția*, te el thiri *voia*, sar ándo *ceri*, khideá oví pre phú.

Amaró manró saore deséngro delé améngé adies. Te *iertisár* amaré *grije*, sar *iertini* oví amé amaré *gri-jénge*. The ná niger amén ándo nasulipó, The vazde amén(ge) le nasuléstar. Amin.

Spaniolu-țiganescu.

2. Amaro dada, ote andré o Tarpe, majorificable sinele tun nao. Abillele tun chim. Sinele querdi tun pegqui tal andré a jolili, sasta andré o Tarpe.

Dina mangue *ertina* amarias visabas, antiar sasta mu *ertinamos* á is sares, sos debisarelen amangue buchi. Y na endeeles amangue andré o chungalo y choro.

Tribun'a, 1886. II. Nro. 32.

3. Amaro daddel kai iljal ande troten, osardo toveltro, then so odoi, anke tovel tu oprodi, phuo tai. Amará sarko divikno manro tota dire prostin amare grihi, dikt amen prostinas amare grihi kerdengi toj malomen ano tele mirebneskero, daravi be toj muk amen ole erdevendjar. Amin.

Luându numai cuvèntulu celu dântaiu *amaró* in considerare, alu carui intielesu e: nostru, la privirea prima se vede, cà in tóte trei tecsturi *amaró* are intielesulu: nostru. Din bunavointi'a literatului susnumitu scimu si aceea, cumcà in Tatalu Nostru *hindostan*, din care familia de limbi a purcesu si limb'a țiganésca, suna cuvèntulu acesta cu aspiratiune, adeca: **hamáre**, precum si Abel, Aron suna Habel, Haron etc.

In privinti'a etimologiei lui *amaró* adnotéza literatulu nostru Podhorsky, cà *ama* insémna *eu*, ro-nostru si **r** acesta (aretându posesorulu) se afla cá caracteristica pentru pluralulu in pronume possessive si in limbile indoeuropene, asia d. e. in l. nemptiasca: *uns-er*, *eu-er*, *ih-r*; in limb'a englesa pr. *ou-r*, *you-r*, *thei-r* etc; **r** acesta cá atare se pôte reduce dupa dènsulu la **ra**-ul Celtiloru, unde a implinitu aceeași functiune.

Nu contradicu opiniunei savantului Podhorsky, totusi am si eu vre-doue observari si pôte pentru etimologu de mare valóre.

*) Cihac, Elements magyars, II. pag. 481.

Ce e dreptu, in istori'a țiganiloru n'am facut nici-unu studiu; dar' a priori se pôte conchide, cum-cà țiganii venindu din Asi'a in Europ'a s'au respânditu prin țerile sudice ale Asiei mici spre apusu, si este cu putintia, cà au venitu in atingere cu grecii si cu albanezii. N'am intentiunea se cercetezu lucrulu mai de aprópe, e cu tóte acestea interesantu, cumcà ce privesce pronumele possessive *amaró*, *amaré*, ér' pronumele personale aflatóre in Tatal Nostru țiganescu pr. *amé*, *ámen*, *amén*, *amén-ge*, nu numai samena cu cele din dialectulu doricu si eolicu alu limbei eline, ba sunt chiaru identice. Acésta e ceva mai multu decâtu întemplare.

amaro = ἄμετρο-ς, in dialectulu doricu ἄμετρος, inse si ἄμός; din ἄμο+ρο-ς s'a formatu unu cuvèntu, care e identicu cu *hamaró* (limbei hindostane) si cu amaró limbei țiganesci.

amé = ἄμέ, form'a acésta a pronumelui personalu e usitata si in dialectulu doricu, càtu si eolicu in locu de, ἡμεῖς (= ἄμεις).

amén (pe noi) = ἄμεις, inse si astfelu: ἄμέ.

ámen = (nóue-ne) = ἄμιν.

Continuarea facuta mai departe pe bas'a acésta pe care noi aici o sfirmu, convinge usioru pe barbati de specialitate, cà limb'a țiganésca e cá si cea elina de origine hindostana.

Verbulu român „ertare“ se afla si in T. N. celu spaniolu-țiganescu. E de crediutu, cà din limb'a acésta s'a incetatianitu in limb'a romàna, si nu e de origine latina din *libertate*, precumu ilu a derivatu Dnu Cipariu, căci verbulu libertate nu se află in limb'a latina.

Deosebirele limbistice inse dau documentu destulu de claru despre aceea, cà limb'a țiganésca de origine una, prin emigratiunea continua, prin timpu si prin mare influentia a multoru altoru limbi, in ce modu s'a schimbatu astadi intr'atàta, si cum ea s'a acomodat insusiriloru limbiloru din tiar'a, in care au descalecatu țiganii.

Nicolau Putnoky,
profesoru gimn. de statu.

PARTEA OFICIALA.

Nr. 66/1887

Procesu verbale

alu comitetului asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului român, luatu in siedinti'a dela 4 Martie st. n. 1887.

Presiedinte: Iacobu Bologa, vice-presiedinte.
Membrii presenti: G. Baritiu, C. Stezar, Dr. Il. Puscaru, P. Cosma, I. V. Russu, I. St. Siulutiu, I. Popescu, B. Harsianu, E. Brote.

Secretariu: Dr. I. Crisianu.

Nr. 30. Inspectorulu reg. de scóle alu comitatului Sibiiului, E. de Traushenfels, prin hãrti'a sa de dato 7 Fauru a. c. Nr. 147. comunica, cà inaltulu ministeriu de culte si instructiune publica in urma reprezentatiunii comitetului Asociatiunei de dto 20 Novembre 1886. Nr. 353 prin resolutiunea

sa de dto 4 Fauru a. c. Nr. 1948 a luatu la cunoscintia deschiderea scólei civile de fete cu caracteru privatu infiintata in Sibiiu de càtra Asociatiunea transilvana pentru literatur'a romàna si cultur'a poporului romanu, si a concesu, ca invetiatorii si invetiatoresele acestei scoli, de si nu au cualificatiunea prescrista pentru o astfelu de scóla, se póta functioná in modu provisoriu. Inaltulu ministeriu indruma inse Asociatiunea se dispuna, ca invetiatorii si invetiatoresele dela scól'a ei se faca examenulu de cualificatiune inaintea comisiunei examinatóre instituita la preparandi'a de statu din Budápesta càtu mai ingraba, si celu multu pàna la finea anului scol. 1887/8. Pàna atunci, pàna càndu invetiatorii si invetiatoresele acestui institutu nu voru fi cualificati resp. pàna càndu nu se va fi satisfacutu conditiuniloru provediute in §-fii 17 si 103 ai art. de lege XXXVIII din 1868, scól'a Asociatiunei nu va puté primí dreptulu de publicitate, ci va functioná ca o „scóla civila de fete cu caracteru privatu fàra dreptulu de publicitate“, o impregiurare ce va trebui sè se insemne si in testimoniile ce se voru estradá eleveloru, care frecuentéza scól'a.

Se cere mai departe in sus citat'a hãrtie a inspectorului reg. de scóle trimiterea planului de impartirea objecteloru intre puterile didactice actuale, precum si a planului de impartirea óreloru si in fine trimiterea unei consemnari a manualeloru folosite, spre a fi inaintate inaltului ministeriu.

In sfèrsitu in legatura cu hãrtia sa de dto 13 Ianuarie a. c. Nr. 47. inspectorulu urgéza se i se trimita si documentele ce le a fostu cerutu spre a le inaintá si pe acestea inaltului ministeriu (Nr. 30/1887).

— Resolutiunea inaltului ministeriu, fiindu in sensulu cererei facute de comitetu se ia spre sciintia, avèndu a se notifica directiunei scólei civile de fete cu aceea, cà puterile didactice actuale se fie indrumate a face examenulu de cualificatiune prescristu, in timpulu celu mai scurtu, si celu multu pàna la finea anului scol. 1887/8, la din contra voru trebui se fie inlocuite prin alte puteri, care au cualificatiunea. Incàtu pentru planurile si documentele cerute de inspectorulu reg. directiunea scolara, intru càtu nu o ar fi facutu pàna acum se satisfaca fàra amanare cererei.

Nr. 31. Dl. primu secretariu alu Asociatiunei G. Baritiu prin scrisórea sa de dto 1/13 Fauru a. c. in credintia, ca ar fi in interesulu bine intielesu alu asociatiunei, propune si comitetulu decide (Ex. Nr. 36/1887).

— a renuntia de astadata la invitarile, ce i s'au facutu din partea orasiului Bistritia si a opidului Zernesci, referitóre la ținerea adunarei generale si a face pregatirile de lipsa, cá in anulu acesta sè se țina adunarea generala érași in Sibiiu si anume la 28/16. Augustu a. c. si dilele urmatóre. Despre acestu conclusu se fia incunoscintiatu si domni din Bistritia si Zernesci cu aceea, ca comitetulu va cautá a mediuloci, cá se li se satisfaca dorinti'a referitóre la ținerea in acelea locuri a adunarei generale a Asociatiunei in viitoriulu celu mai apropiatu. Totdeodata sè se incunoscintieze despre acestu decisu si despartiemèntulu III alu Sibiiului.

Nr. 32. E. Bran, teologu in Gherl'a trimite 4 fl. v. a. si cere a se trimite la adres'a Societatii „Alexi Simionu“ fóia asociatiunei „Transilvani'a“ de pe anii 1883 si 1885. (Numerulu 31/1887).

— Cererea se incuviintieza si bibliotecariulu Asociatiunei primesce insarcinarea de a duce in deplinire acésta hotarire.

Nr. 33. Domnulu primu secretariu G. Baritiu presenta din partea dlui George G. Meitani, senatoru in Bucuresci 200 esemplare fasc: XI. din opulu seu „Studii asupra constitutiunei Romàniei“ cu acelasu scopu, cu care au fostu trimise si fasciculele anterióre (Nr 26/1887).

— Spre sciintia cu multiamita, avèndu a se distribuí la carturarii romani, dupa modalitatea urmata cu fasciculele anterióre.

Nr. 34. Directorul despartimentului I. Brasiovu-Treiscaune, prin adresa de dto 22 Ianuarie (3 Fauru) a. c. Nr. 38 răspunzându la hârti'a comitetului de dto 1 Ianuarie a. c. Nr. 400/1886 prin care li se cere sum'a de 30 fl. incassata de servitoriulu Dragon Lacea si suma de 15 fl reținuta pentru acoperirea speselor subcomitetului, arata, (referitoriul la sum'a de 30 fl., tacsă de membrii ordinari dela domnii B. Baiulescu, I. Baiulescu, D. Coltofenu, St. Dobreanu si D. Hernea pro 1885 si totu dela dl. D. Hernea pro 1884) că acēsta suma s'a asternutu posterioru in 1/13 Decembre 1886 fiindu computata in sum'a de 215 fl. trimisa la acestu datu. Incātu pentru sum'a de 15 fl. arata, ca fiindu cass'a despartimentului in deficitu cu 10 fl. 55 cr. nu'i pōte trimite si se rōga, că acēsta suma sē se trēca intre spesele „Associatiunei“ si sē se cēra indemnizare la procsim'a adunare generala (Numerulu 22/1887).

— Deslusirile referitōre la sum'a de 30 fl. primita si constatata la cass'a centrala a Associatiunei se iau spre sciintia. Incātu pentru sum'a reținuta de 15 fl. de ōrece prescisele statuteloru (§. 5) si ale regulamentului pentru incassarea tacselor (§. 27) nu permitu, că tacsese dela membrii ordinari sē se folosēca pentru spesele despartimenteloru, aceea sē se astērna aici cu possibilă grabire, cautāndu a acoperi spesele curente din contribuirile membriloru ajutatori eventualu dintr'o colecta, ce ar fi sē se intreprinda spre acestu scopu intre membrii din despartimentu.

Nr. 35. Dl G. Ilea, cand. de avocat in Bai'a de Crisiu (Körösbánya) prin adres'a de dto 20/2. a. c. cere a i se da atātu dēnsului cātu si dloru Ioan Micu Rosiu, avocat, Aureliu Novacu, cand. de avocat, Demetriu Balanescu si Andreiu Boboroni, comercianti toti domiciliati in Biseric'a Alba, respunsu positivu, că, de ōre-ce dēnsii s'au facutu membrii la Associatiune la anulu 1885 platindu atunci tax'a de 5 fl. si pentru diploma 1 fl, ér diplom'a o au primitu numai dupa adunarea generala din 1886, de cāndu li se computa tacsese, si ce au se mai solvēca. Cere apoi dlu Ilea sē i se continue trimiterea fōiei Associatiunei, si că aceeasi fōia sē se trimita si membriloru din Biseric'a-Alba numiti mai susu. (Nr. 45/1887).

— Tacs'a de 5 fl. platita la anulu 1885 fiindu că nu s'a cerutu espresu sē se compute pre anulu urmatoriu 1886 s'a computatu pe anulu 1885, remāne deci, că atātu dlu Ilea cātu si domnii I. M. Rosiu, Aureliu Novacu, D. Balanescu si A. Boboroni sē solvēca inca tax'a pro 1886 si acum pro 1887. Si pāna la solvirea acestoru restantie li se va trimite la toti fōi'a Associatiunei si li se va aduce la cunosciintia si hotarirea presenta.

Nr. 36. I. Nemesiu, cooperatoru si catechetu gr. cath. la scōl'a din Lapusiu prin adres'a din 28/1 a. c. cere unu ajutoriu banescu de 100 fl. eventualu si mai pușinu pentru scōl'a susnumita (Nr. 17/1887).

— Ne fiindu preliminate in budgetu ajutōre de felulu cerutu, cererei presente nu se pōte satisface.

Nr. 37. Se presenta protocolulu despre predarea cancelariei Associatiunei din partea fostului secretariu II. Dr. D. P. Barcianu noului secretariu II. Dr. I. Crisianu efepuita la 6 Fauru a. c. in conformitate cu conclusulu comitetului dto 26 Ianuariu a. c. Nr. 15, din care se vede, că actualulu secretariu II. Dr. I. Crisianu a primitu mobilierulu, archivulu, recuisitele, protocōlele, tipariturile si sigilele Asociatiunei tōte in starea si ordinea cea mai buna (Nr. 28/1887).

— Spre sciintia.

Nr. 38. Domnisiōr'a profesōra la scōl'a civila de fete, Aureli'a Filipesculu, se rōga prin adresa dto 27 Fauru a. c. sē i se acōrde si partea din salariu conveniēda pre prim'a jumătate a lunei Septembrie a. tr. (Nr. 53/1887).

— Comitetulu nu se afla in positia de a se putea abate dela conclusulu seu de dto 30 Augustu a. tr. Nr. 312.

Nr. 39. N. Sanzianu, invetiatoriu diriginte la scōl'a granitiarēca de reuniune din opidulu Hatiegu in numele eforiei scolare prin adresa dto 5 Fauru a. c. se rōga pentru cāteva carti — opuri, precum si sē li se trimita in modu gratuiitu fōiea Associatiunei „Transilvani'a“ pentru anulu curente pe sam'a bibliotecei scolare, ce este in infintiare. (Nr. 37/1887).

— Cererea se incuviintēza, avēndu a li se trimite unele din opurile care se afla in mai multe esemplare si disponibile in bibliotec'a Associatiunei, de asemenea si fōiea Associatiunei incēpēndu cu Nr. 1 din acestu anu.

Nr. 40. Au incursu la comitetu

a) că taxe:

Dela Dumitru Furduiu in Alb'a-Iuli'a pro 1887 5 fl.; Cernea Vasile in Cinculu mare pro 1886 5 fl.; Germanu Ioan din Bradu I. rat'a pro 1887 2 fl. 50 cr., Verzea Alexie in Satulungu pro 1886 5 fl.; Bobesiu Ioanu in Boiti'a pro 1886 si 1887 10 fl.; Simonescu Leontinu Sibiiu I. rat'a pro 1887 2 fl. 50 cr.; Munteanu George Sibiiu pro 1887 5 fl.; Baritiu George Sibiiu pro 1887 5 fl.; Strajanu Michailu in Craiov'a pro 1886 si 1887 10 fl.; Antonelli I. in Blasiu pro 1886 5 fl.; Porutiu Ioanu Budapest'a pro 1887 5 fl.; Dr. I. Crisianu Sibiiu pro 1885 si 1886 10 fl.; Dim'a Nicolau, Hunedōra pro 1885 si 1886 10 fl.; Popu Augustinu Lapusiu ung. pro 1887 5 fl.; Munteanu Ioachimu in Gurariulu pro 1886 si 1887 10 fl.; Dr. I. Metianu in Zernesti pro 1886 si 1887 10 fl.; Garoiu Nicolau in Zernesti pro 1886 si 1887 10 fl.; Bērsanu Tom'a in Dērste pro 1887 5 fl.; Filipu George in Alb'a-Iuli'a pro 1887 5 fl.; Hentiu Nicolau in Seliste pro 1886 si 1887 10 fl.; D. N. Calēfariu in Seliste pro 1887 5 fl.; Verzea Alexe in Satulungu pro 1887 5 fl.; Popea Victoru in Satulungu pro 1886 si 1887 10 fl.; Dr. N. Maieru in Seliste pro 1886 si 1887 10 fl.; Comanescu Iosifu in Codlea pro 1886 si 1887 10 fl.; Cretiaru Ioanu in Vingardu pro 1887 5 fl.; Munteanu Ioanu in Vingardu pro 1887 5 fl.;

b) că ajutōre au intratu la comitetu: dela Popu Stefanu in Fagarasiu 1 fl.; si dela Moldovanu Stefanu, prepositu in Lugosiu 10 fl.;

c) s'au insinuat că membrii ordinari pro 1887 platindu tax'a de membru cu 5 fl. si pentru diploma 1 fl. cu totulu cāte 6 fl. v. a. Balu Iosifu in Ilv'a mare, Aronu Iuonu in Brasiovu, Iacobu Poponeciu in Fagarasiu, Camer'a comerciala in Brasiovu si Munteanu Eftimie in Sibiiu.

— Spre sciintia, avēndu membrii noi a se supune aprobării adunarei generale a Associatiunei.

Nr. 41. I. Aronu, invetiatoriu in Brasiovu prin adres'a dto pres. 1 Februarie a. c. cere a i se face cunoscutu, daca e admisa solvirea in rate a tacei de membru pe viatia (Nr. 18/1887).

— In intielesulu statuteloru Associatiunei (§. 6) e membru ordinariu (pe viatia) acela, care depune odata pentru totdeun'a unu capitalu, ce aduce unu venitu de 5 fl. pe anu, e eschisa deci solvirea in rate a acesteia taxe.

Nr. 42. Fostulu secretariu II. Dr. D. P. Barcianu asterne socotēl'a despre spesele de cancelarie pe anii 1882—1886, (Nr. 43/1887.)

— Se da spre censurare unei comisiuni constatōre din Dnii Dr. Ilarionu Puscaru si Constantinu Stezariu.

Sibiiu, d. u. s.

Iacob Bolog'a m. p.,
v-presidentu.

Dr. I. Crisianu m. p.,
secr. II-lea.

Autenticarea acestui procesu verbalu se increde Dloru Dr. Puscaru, Cosm'a, Russu.

S'a cetitu si autenticatu.

Sibiiu, in 9 Martiu 1887.

Dr. I. Puscaru m. p.

I. V. Russu m. p.

P. Cosm'a m. p.

Bibliografie.

Dictionariu român-german și german-român de Sab. Pop. Barcianu, odinioară parochu gr. orientală în Resinariu asesoru consistorialu etc. În două părți. Revidatu și complectatu de Dr. D. P. Barcianu. Sibiu. Institutu tipograficu, societate pe acții 1886. Prețulu exemplariului 2 fl. 50 cr. Pag. 704.

Barcianu s'a angajat să se delature o lipsă de multă simțită, cându a redactatu dictionariulu de față. Pe câtu e de mare trebuință a unui astfelu de dictionariu, pe atâtu de multu se și aștepta dela elu. Dela autoru nu se cerea singuru numai delaturarea lipsei simțite, ci redactarea unui dictionariu, carele, ținendu pasu cu desvoltarea repede a limbii române se cuprinda atâtu expresiunile date uitării și reinprospetate numai din vechile comori ale limbii, câtu și cuvintele create prin circulațiune și folosite în timpul de față. A fostu unu timpu nu de multu trecut, timpul lui Constantin Negruzzi, cându limb'a română eră atâtu de seracă în comori de ale limbii și atâtu de lipsită în termeni tehnici, încatu scriitorii se impedecau în toate ramurile științei; cugetările și ideile caperău numai și nu poteu se fie potrivit investmântate. Așertiunea acésta a noastră o ilustréza mai aievea exclamatiunea scriitorului citatu mai susu, cându suspinându sub greutatea ideiloru ce i se impunea spre a le da expresiune, se aude dicédu: „Ce o se facu, cându imi lipsescu cuvintele, ca semi aretu ideile?“ Și acumu? Dela cânteculu simplu dara fermecatoriu alu poezii populare limb'a română se ridică pe aripi până la cele mai abstracte notiuni ale filosofiei de cersca urzire; toate notiunile ea le léga de cuvinte, imprimându fie-careia caracterulu nationalu. A sortă intréga acésta comóra de cuvinte e chemarea unui lexiconu specialu. Dacă Hasdeu în opulu seu Dictionariulu limbii istorice și populare intitulatu „Etymologicum magnum Romaniae“ nu are de cugetu a incorporá intrég'a comóra a limbii, ci numai pe „cea cernută prin escluderea neologismeloru“, procederea din-sulu e corectă. O cale diametralu opusă cu cea urmata de Hașdeu a trebuitu se facă Barcianu. Pentru de a-si câștigá publicu, Barcianu a trebuitu se scrie unu dictionariu, în care sè se oglindeze limb'a modernă, care se recunósca neologismii de ai sei și care se fie în stare a servi cetitoriloru dreptu calauzu, vade-mecum.

Amu luat cu plăcere a mână dictionariulu de Barcianu și și acumu, după ce ne amu impretinitu cu cuprinsulu lui, nu potemu dice alt'a, decâtu că se pôte folosi cu succesu și că servește dreptu podóba literaturii române. Cu toate acestea nu potemu retaceă unele observări, care se referă mai multu la folosirea practică, la manuarea, decâtu la cuprinsulu internu alu dictionariului:

În scurt'a sa prefata comunicată în două limbi autorulu ne spune, că „deóre-ce înse dela tipărirea părții prime încóci s'a facutu unu însemnatu pasu înainte către unificarea ortografiei în toate partile locuite de Români, s'a ivitu mai întâiu necesitatea de a transcrie textulu român după ortografi'a fonetica moderată“.

A scrie cu ortografi'a etimologică, care are adă o valóre numai literară, nu mai are sensu, și „cei din Blăju“ facu reu,

că singuru numai din pietate țină la sistemulu etimologicu și nu respectéza rezultatele priinčiose ale propășirii.

Ei nu știu sau nu voiescu se știé, că pietateă nu se pôte considerá dreptu factoru pe terenulu științei și că pe acestu terenu decidu numai argumentele inescorabile și convingetóre, și că în fine aceia, care nu recunosc acestu principiu, se considera ca ómeni cari voru se puna stavila înaintării în știință.

De altă parte sunt și în ortografi'a fonetică o multime de licenții și cuvintele se potu scrie în cele mai diferite variațiuni, încatu nu e netemeinică observarea ingritóre a lui At. Marienescu, cându dice, că în România liberă cuvântulu „România“ se scrie în mai multu de 7 chipuri, precum: România, Romania, Romînia, Rumania, Rumunia, Romaniea, Romani'a etc. Cu împregiurarea acésta lexico-grafulu trebuie se-si facă séma, pentrucă cetitorulu pretinde unu dictionariu întocmitu astfelu, încatu se póta afla fără greutate și de odată cuvântulu cautat. Va fi greu de aflatu d. e. cuvântulu „mădular“ dacă în dictionariu se afla în formă „médular“, de asemenea se va afla cu greu cuvântulu, „măr“ fiindu indusu în dictionariu în formă „măr“. Sau apoi de unde va ști lai-culu, carele nu e orientatu pe deplin în variațiunile ortografiei fonetice și carele s'a ocupatu totu numai cu unu sistem, ca în dictionariulu lui Barcianu cuvintele „bîrfesc“, „bîrfic“, „bîrnaciu“, „trésă“, „gîndesc“, „rînd“, „stîrp“, „érnă“ etc. se le caute astfelu: bîrfesc, bîrfic, bîrnaciu, tresă, gîndesc, rînd, stîrp, eárnă. Ba ce e mai multu, în un'a și aceeași tipografie „Tribun'a“ scrie „vîrf“, „sévîrșire“, „ér“ Barcianu: vîrf, sévîrșire.

Lucrulu la parere e însemnatu, elu îngreunéza înse în mesura mare folosirea dictionariului de altfelu escelentu.

Cetitoriulu impacientu se amagesce odată de două ori la cautare, pe urma numai și numai din acésta cauză arunca la o parte dictionariulu, carui-a i-a facutu deja sentință a recomandându-lu și altor-a în acestu întielesu. Ba în neazulu seu cetitoriulu amagitu se mai pune și face în cutare fóie și o recensiu cartii, pe care o a condamnatu pentru sine în sensulu pareriloru sale, și e de prevediutu, că totu câți voru ajunge la cunoscinti'a numitei carti, numai pe bas'a criticii făcute de celu superatu, nu și-o voru procurá. Toate acestea potu atérná dela caprițiile unui cetoriu impacientu.

Ce ar' fi trebuitu se facă autorulu, ce ar' mai puté face elu acumu pentru eschiderea unei atari eventualități?

Nu se afla dictionariu, care se nu aiba particularități, și autorulu se fie dispensatu de a da învii referitóre la folosirea aceluia.

Învii de soiulu aretatu sunt cu atâtu mai indispensabile în dictionariulu de față, fiindu acesta scrisu în limb'a română pentru streini. În introducere ar fi trebuitu precisate principiile generale ale ortografiei și aru fi trebuitu sè se traga luarea aminte a cetitoriului, care va fi mai alesu neromân și în cele mai multe cazuri diletantu, că p. e. **ă** e preschimbatu la unii dintre scriitori cu **é**, că Academi'a română scrie pe **â ê** cu **î** laudînd, cuvînt, pămînt în locu de laudând, cuvînt, pămînt, **oa=ó** (moarte-mórte, soarte-sórte), **ea=é** (earna-érna, eară-éră) **q=z** (điua-ziua, đețe-zețe) **gi=j** (împregiur-împrejur); că adesea se schimba și **m** cu **n**, d. e.

împămîntenirea (Etym. magnum Motto), împămîntenirea (Barcianu), **c=ch>h** (colera, cholera, holeră), **b=p** (chibzueala-chipzueala (Barcianu). Abaterile acestea ar fi trebuit se le premita autorulu, ilustrându-le prin exemple acomodate.

Defectulu acesta alu dictionariului s'ar potea delaturá si acum pe lãnga puține spese, facèndu-se la introducere unu adausu sub numirea „divergentie ortografice“. La acelu locu aru fi sè se indigiteze abaterile ce ocuru in dictionariu si sè se precizeze modulu de scrisu observatu; prin acést'a aru fi pusi toti in positia de alu putea folosí, ori-care aru fi sistemulu ortografiei de care sè ținú. Aceste le spunu din esperientia.

Lips'a unui dictionariu, precum e celu de sub intrebare, adãncu simtita, nu numai din partea germaniloru ci si a maghiariloru, cà-ci, durere, nici pãna adi nu esista vre-unu dictionariu roman-maghiaru, si respãndirea lui e asigurata. Tocmai pentru acést'a aru fi trebuit sè se considere tóte impregiurarile, care potu se fi asigure unu cercu cãtu de largu. Agitatiunea vietiei politice, scirile sensationale din viati'a sociala in anumite localitati stîrnescu adesea atentiunea chiaru si a celui mai flegmaticu cetitoru; si acesta aru dorí se scia, unde decurge cutare sau cutare evenimentu, aru dorí si elu se scia, ce e Simeri'a, Bai'a-mare, Bai'a de Crisiu, Avrigu, Oradea-mare, Clusiu, Sibiiu, Beiusiu etc. etc.

N'aru fi fost munca superflua, daca s'ar fi primitu in circuitulu dictionariului celu puçinu numirile tieriloru, si cetãtiloru celoru mai de frunte, precum si nume de persóne.

Cã de proba amu cautatu in dictionariulu de fatia espresiuni raru folosite atãtu pe tereniulu politicu cãtu si pe celu scientificu, si totdeuna amu primitu deslusirile necesarie; adeveratu, cà cautatorulu neiniatiu nu va potea se o constate acésta din caus'a defectului ortograficu mai susu atinsu. N'am aflu de alta parte in sa espresiuni, care sunt cu multu mai desu folosite, precum: veçuína sau vezuína, încovieturã, scãr-țitúrã, liftã, tulai, șireteniã, marianã, înduplecu, îngãmfare, trisla. Dar amu aflu apoi in locul acestora din tóte trei Regnele istoriei naturale cuvinte si inca in numeru atãtu de mare, încãtu te face se intielegi, ca acésta e specialitatea autorului si cà acesta e studiulu de predilectiune alu dènsului.

Erori de tipariu n'amu aflu afara de Eebril in locu de febril, ceea-ce in sa nu alteréza intielesulu semanandu tare intre sine literile respective.

Considerãndu, cà in Romãni'a lexico-grafia inca lasa multe de doritu si cà lucrari pregatitóre bune in directiunea acésta nu esista, opulu lui Barcianu, care e abundantu in originalitate, si care dovedesce si o scrutare seriósã independenta, merita tóta apretierea. Cãtu privesce tipariulu celu frumosu si mare, precum si intregu modulu, cum se presenta cartea acésta, dau dovedi despre desinteresarea si puterea de concurentia a „Institutului tipograficu in Sibiiu“ editorului aceleia. Cuprinsulu cartii dovedesce, cà autorulu are cunoscentie temeinicã. Observarile nóstre fiindu apretiate, voru face, cà dictionariulu, sè se acomodeze tuturoru sistemelor ortografice si sè se póta bucurá de viitoriulu, ce cu dreptu cuvèntu fi compete.

Autorulu a adunatu pentru opulu celu mare inceputu de Hașdeu „Etym. magnum R.“ o multime de materialu, asia cà acestu dictionariu o se-i faca numitului eruditulu bune servitii.

Nicolau Putnoky.

Conspectulu

cãrtiloru intrate la bibliotec'a asociatiunei transilvane pentru literatur'a romãna si cultur'a poporului romãnu in decursulu anului 1886.

1. *Hurmuzaki E.* de. Documente privitóre la Istori'a Romaniloru vol. V. part. I. (1650—1699) Bucuresci 1885 si Suplementu I. vol. I. (1518—1780). Bucuresci 1886, donate de Academi'a romãna din Bucuresci.
2. *Sbier'a I.* alu lui G. Codicele Voronetieñu, donatiunea autorului.
3. *Cretiu Gr.* Critica la codicele Voronetianu Bucuresci 1886, donatiunea autorului.
4. *Stefanescu Gr.* Etimologi'a romãna Bucuresci 1885, donatiunea Academiei romãne.
5. *Quintescu N. Ch.* Ū amenintiatu cu decapitare. Bucuresci 1884. donatiunea autorului.
6. *Hurmuzaki E.* de Fragmente zur Geschichte den Rumänen, tom. IV. Bucuresci 1885. donatiunea Academiei romãne.
7. *Academ'i'a Romãna* Analele Ser. II. tom. VII. (1884—1885) Sectiunea II. (Discursuri, memorii si notitii) Bucuresci 1886, Seri'a II. tom. VIII. (1885—1886) Sect. I. (partea administrativa si debaterile) don. Academiei.
8. *American Geographical Society.* Bulletinu, Nr. 1. 1885. donatiunea.
9. *Az orsz. régészeti és embertani társulat évkönyve* (1879—1885). Budapesta 1886. donat.
10. *Romãni'a juna*, societatea academica. Raportu anualu 1884—1885. Vien'a 1885, donat.
11. *Gimnasiulu sup. gr. cath. romãnu Naseudu.* Raportulu 15 si 16 (1883/4 1884/5) donatiunea.
12. *Gimnasiulu sup. gr. cath. din Beiusiu.* Raportu pro 1884/5 donat.
13. *Barcianu Dr. D. P.* Lucrulu de mãna, Sibiiu 1885 (2 es.) donat. autorului.
14. *Testamentulu nou* in limb'a romãna tiparitu pe timpulu lui Rakoczi, donatu de Nicolau Bãrsanu invetiatoriu in Castau.
15. *Fagarasianu D.* si *Moldovanu S.* Geografia pentru scólele medii tom. I. Brasiovu 1886 donat. autoriloru.
16. *Fagarasianu D.* si *Moldovanu S.* Geografia pentru scólele poporale romane Brasiovu 1886 donat. autoriloru.
17. *Popu Retegãnnulu I.* Trandafiri si Viorele, poesii poporale Gherl'a 1885. donat. aut.
18. *Fagarasianu N.* Chestiunea monetara Bucuresci 1886 donatiunea autorului
19. *Dr. Crisiãnu I.* si *Putnoky N.* Gramatic'a limbei maghiare, Sibiiu 1885 donat. autor.
20. *Dr. Crisiãnu I.* si *Putnoky N.* Carte de cetire maghiara cu o introducere in sintacs'a limbei maghiare, Sibiiu, 1886. donat. aut.
21. *Albin'a* institutulu de creditu si economii: Raportu despre a 13 adunare generala. Sibiiu 1886. donata.
22. *Petri Vas.* Legendaru, part. I. editiunea III. Brasiovu 1885 donatiunea autorului.
23. *Petri Vas.* Noulu-Abecedaru romanu editiunea IV. Sibiiu 1885 cu manuducere, donatiunea autorului.

24. *Meitani G. G.* Studii asupra constituției Romanilor Fasc. IX. X. București 1884, 1885 donat. autorului.
25. *Densusianu N.* Monumentele pentru Istoria țerei Făgărașului București 1885 donat. autorului.
26. *Densusianu N.* Note critice asupra scrierei dlui Xenopolu „Teoria lui Rösler“. București 1885 donatiunea autorului.
27. *Actele conferinței electorale a repres. aleg. romane din Ungaria și Transilvania ținută în Sibiu la 1. 2. 3. Iunie 1884.* Sibiu 1884, (3 exemplare) donatiune.
28. *Dr. Pacurariu Stefanu.* Romanii și Universitatea fondului regiunii Sibiu 1885, donat. autorului.
29. *Borjovanu V. Gr.* Indreptariu teoretic și practic pentru „Invetimentul intuitiv“ Gherla 1885 donat. aut.
30. *Moianu G.* Economia câmpului și grădinaritul pentru școlile populare. Brașov 1886 donatiunea autorului.
31. *Siebener-Commission* Bericht über die Untersuchung der volkswirth. Lage des Hermannstädter Comitates. Herm. 1886 (9 exemplare) donatiune.
32. *Verhandlungs-Protocolle der General-Versammlung der sächs. Universität und der Siebenrichter pro 1884 et 1885* Hermannstadt 1885/1886 donatiunea.
33. *Archiv des Vereins f. Siebb. Landeskunde* 19 Band 3. Heft und 20 Band 1. Hermannstadt 1884/5 donatiune.
34. *Hașdeu P.* Etymologicum Magnum Romaniae fasc. 1. 2. 3. București donatiune.
35. *Oficina de Estadistica* Informe, Guatemala 1885 donat
36. *Biblioteca nazionale centrale di Firenze: Bollettino delle pubblicazioni italiane* 1886 fasc. 1—11, și 13—19 donat.
37. *Biblioteca naz. centr. Vittorio Emanuele di Rom'a.* Bollettino delle opere moderne straniere 1886. fasciculu 1—4 donatiune.
38. *Societatea geografică română,* Buletinul anual 1885 tom. II. și III. București 1885 donatiune.
39. *Metastasio P. opere* Londra 1782 10 tom. donatiune.
40. *Bossuet.* Discours sur L. Histoire universelle, Paris 1842. I. tom. donatiune.
41. *Almanach,* mag. tud. akad. pro 1885 și 1886 donat. Academiei magh. de științe din Budapesta.
42. *Academie der Wissenschaften in Wien:*
- I. a) Sitzungsberichte Jahrg. 1882 Bd. 100 1. 2. H. Bb. 1 Hft.
 b) „ 1 Abth. Nr. 1—3, 4—5.
 c) „ 2 „ „ 3, 4—5, 6.
 d) „ 3 „ „ 1—2, 3—5, 6—7.
 e) Register X.
 f) Archiv Bd. 64 erste Hälfte.
- II. a) Sitzungsberichte Jahrg. 1884 107 Bd. 1. 2. Heft.
 „ 1884 108 „ 1. 2. 3. „
 „ 1885 109 „ 1. 2. „
 b) „ 1 Abth. (1884) Nr. 6—7, 8—10.
 „ (1885) „ 1—4.
 c) „ 2 „ 1884 Nr. 6—7, 8, 9, 10.
 „ 1885 „ 1—2, 3.
 d) „ 3 „ 1884 „ 3—5, 6—7, 8—10.
 „ 1885 „ 1—2.
- e) Register XI.
 f) Denkschriften Bd. 48, 49.
 g) Archiv Bd. 66. H. 1. 2. u. Bd. 67 H. 1 donate de „Akademie der Wissenschaft“ din Viena.
43. Magy. tud. Akademia:
 a) Értesítő 1884 $\frac{3}{7}$, 1885 $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{6}$, 1886 $\frac{1}{4}$.
 b) Emlékbeszédok II. $\frac{3}{9}$, III. $\frac{1}{10}$ IV. 1.
 c) Nyelvtudományi értekezések XI. $\frac{11}{12}$, XII. $\frac{1}{12}$, XIII. $\frac{1}{3}$.
 d) Nyelvtudományi közlemények XVIII. $\frac{2}{3}$ XIX., $\frac{1}{3}$, XX. 1.
 e) Nyelvelmléktár XIII.
 f) Történet tud. értek. XI. $\frac{1}{7}$, XII. $\frac{1}{10}$, XIII. $\frac{1}{3}$, Reg. ad XII.
 g) Társadalmi értek. VII. $\frac{8}{10}$, VIII. $\frac{1}{6}$, 8. 9. Reg. ad VII.
 h) Nemzetgazdasági ért. II. 6.
 i) Vázlatok a magy. tud. akad. félszázados történetéből 1831—1881.
 k) Könyvjegyzék a magy. tud. akad. kiadványairól 1830—1885.
 l) Természettud. értek XIV. $\frac{2}{9}$, XV. $\frac{1}{19}$, XVI. 2. 3.
 m) Matematikai értek. XI. $\frac{1}{10}$, XII. $\frac{1}{11}$.
 n) Mathem. és természettud. értesítő III. $\frac{6}{9}$, IV. $\frac{1}{9}$, donate de „Magy. tud. Akadémia“ din Budapesta.
44. *Literarisches Centralblatt pro 1886* procurata de asociatiune
45. „Telegraful român“ pro 1886 donatiune.
46. „Gazet'a Transilvaniei“ pro 1886 donatiune.
47. „Familia“ pro 1886 donatiune.
48. „Amiculu Familiei“ pro 1886 donatiune.
49. „Gazet'a satenului“ pro 1886 donatiune.
50. „Romänische Revue“ pro 1886 donatiune.
51. „Luminatoriul“ dtto.
 Sibiu, 1 Martie 1887.

Dr. I. Crisianu,
 bibliotecariul asociatiunii.

Școl'a superioară de fete din Sibiu.

(Continuare din Nr. 3—4.)

Transportul din Nr. 3—4: 6879 fl. 08 cr., 200 fl. în obligațiuni, 932 fl. 43 cr. în libelul de depuneri.

Pentru școl'a de fete în urmă apelului a mai încursu dela comun'a politică Muresiu Gheji 1 fl. 90 cr.; din lad'a bisericii 1 fl.; dela Nicolae Simonfi, preotul 1 fl.; Ignatu Germanu, primariu 50 cr.; Ioan Nicoara, invetiatoriu 70 cr.; Demetrie Comanu, cantoru 50 cr.; Nechiforu Hoparsianu, economu 10 cr.; Ioan Birisa, economu 10 cr.; Emanuilu Gabudeanu, economu 10 cr.; toti din comun'a susnumita. Sum'a 5 fl. 90 cr.

Sum'a totală 6884 fl. 98 cr.; în obligațiuni 200 fl.; în libele de depuneri 932 fl. 43 cr.

Comitetul Asociatiunii transilvane pentru literatur'a română și cultur'a poporului român.